Nr. 297. NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM

Kraków, Czwartek 29 Grudnia 1921.

Rok XL.

„Nowa Reforma" wychodzi codziennie rano.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
W miejscu	5280 Mk	2640 Mk	1320 Mk	440 Mk
z odnoszeniem do domu	6000 „	3000 „	1500 „	500 „
W [illegible]				
z przesyłką pocztową	6000 „	3000 „	1500 „	500 „
W innych państwach	7800 „	3900 „	1950 „	650 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) upraszа się nadsyłać wprost do **Administracji „Nowej Reformy"** w Krakowie.

Redakcja: ulica Jagiellońska 10. Administracja: ul. św. Anny l. 3. Telefon Redakcji 41. Administracji 241. Dla rozmów **zamiejscowych 1572.**

Nr rach. poczt. Kasy oszczędności 140.956.

Rękopisów nadsyłanych Redakcja nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 20 Mk: w Biurze dzienników **S. Sokołowskiego,** ulica Trzeciego Maja l. 5 i w **Biurze Plohna,** ulica Legjonów 9.

Cena numeru 20 Mp.

NOWA REFORMA

Prenumeratę przyjmują:

Zamiejscową: Administracja „Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe; **miejscową:** Administracja „Nowej Reformy". — Biuro dzienników „Ruch" (dawniej J. Hoppcasa i A. Salomonowej), ulica Szczepańska l. 9; — Biuro dzienników Marjana Hupczyca ul. Jagiellońska l. 7.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: **We Lwowie** Biura dzienników: A. Buchstab, ulica Legjonów 21; S. Sokołowski, ul. Trzeciego Maja 5. **W Jarosławiu** J. Soszyńska. — **W Tarnowie** M. Rockach. — **W W**[illegible] Herman Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów) I. Wollzeile 6. — M. Dukes [illegible] Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, [illegible] i Wrocławiu). — R. Mosse, (także w Warszawie, Berlinie, Hamburgu, Monachium, [illegible] berdze). — H. Schalek, Wollzeile.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracja „Nowej Reformy" za opłatą od miejsca wiersza nonparelowego za raz Mk 30·—. Za układ tabelaryczny, cyfrowy, skombinowany o 50 procent drożej. — **Nekrologi** Mk 45 za miejsce wiersza. — **Nadesłane** po Mk 75·— od wiersza nonparelowego. — **Głosy publiczne** po Mk 90·— od wiersza. — Na pierwszej stronie 120 Mk od wiersza. Drobne ogłoszenia po 10 Mk od słowa. [illegible] zamiejscowe o 50%, zagraniczne o 100% drożej. **Załączniki** do „Nowej [illegible] spekty, cyrkularze ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się według umowy.

Przed nowemi decyzjami

Kraków, 28 grudnia.

Konferencje Brianda z Lloyd Georgem w Londynie zostały nagle przerwane. Briand wrócił nagle do Paryża, jakkolwiek jeszcze dzień przedtem zapowiadał publicznie, że będzie musiał pozostać dłużej w Londynie dla ostatecznego przedyskutowania spraw, przedłożonych mu przez premjera angielskiego. Wprawdzie zarówno agencja Reutera, jak Havasa, ogłosiły komunikaty swoich rządów, w których mówi się, że konferencje londyńskie miały przebieg zadowalniający i ujawniły ponownie daleko idącą zgodność poglądów obu mocarstw (tosamo twierdzi Briand w swojej mowie parlamentarnej), jednak prasa francuska i angielska nie ukrywają, że konferencję uratowano tylko w ten sposób, iż zgodzono się na dalsze rozważanie spraw na posiedzeniu Rady Najwyższej, która zbierze się w pierwszych dniach stycznia w Cannes. Termin tego zebrania podawany pierwotnie na 4 stycznia, nie jest jeszcze definitywny.

Pretekstu do przerwania obrad londyńskich i przesunięcia ich do sesji Rady Najwyższej dostarczył protest rządu włoskiego przeciw rozstrzyganiu spraw wspólnych tylko przez Anglję i Francję. Jest oczywistem, że protest ten przyszedł w porozumieniu z Lloydem Georgem, który postarał się o taki krok ze strony rządu włoskiego.

Szereg kwestyj, które omawiano w Londynie i które mają być rozstrzygane niebawem w Cannes, jest wyjątkowo długi. Obok sprawy odszkodowań niemieckich, moratorjum dla dwóch najbliższ[illegible] [illegible]owej, tudzież zasadnicz[illegible] rewizji całego planu reparacyj, istnieje tam kwestja odbudowy ekonomicznej Europy i zwołania w tym celu konferencji międzynarodowej z udziałem Niemiec i Rosji. Z planem tej konferencji wiąże się kwestja uznania oficjalnego rządu sowieckiego. Dalej zaś kwestja najtrudniejsza ograniczenia zbrojeń, stanowiska Fran[illegible] na konferencji waszyngtońskiej w kwestji łodzi podwodnych, tudzież ewakuowania obszarów nadreńskich, wreszcie gwarancyj bezpieczeństwa dla Francji i wogóle dla wszystkich państw europejskich.

Anglja dąży do trwałej pacyfikacji Europy i odbudowy życia ekonomicznego, ponieważ zniewala ją do tego jej własne położenie ekonomiczne. Eksport angielski zmniejsza się stale. W roku bieżącym spadł on w stosunku do roku poprzedniego blisko o połowę. Gdyby ten stan miał potrwać dłużej, Anglja znalazłaby się w położeniu bez wyjścia. Powodem upadku eksportu angielskiego jest zubożenie Europy, przedewszystkiem Niemiec, które były największym odbiorcą Anglji. Powodem zaś zubożenia państw europejskich jest, obok postanowień traktatu wersalskiego, stała wzajemna nieufność państw europejskich, płynące stąd zbrojenia ustawiczne i pokutujące jeszcze w niektórych państwach duchy militaryzmu i imperjalizmu.

Nasycona i zabezpieczona pod każdym względem Anglja pragnie teraz spożywać owoce swego zwycięstwa, uwolnić się od widma katastrofy ekonomicznej i społecznej i w tym celu dąży usilnie do usunięcia tego wszystkiego, co nie pozwala państwom europejskim kupować u niej towary dostatecznie obficie. Ponieważ zaś przez załatwienie sprawy irlandzkiej i ułożenie pomyślne stosunków swoich z Ameryką Anglja zyskała wolne ręce, przeto zasadnicze to swoje dążenie [illegible]rowadza ona obecnie tem energiczniej.

Franc[illegible] [illegible] się przed temi dążeniami, które w zasadzie swej są dla niej niebezpieczne. Sprzyjają bowiem szybkiemu odrodzeniu Niemiec, nie dając jej równocześnie gwarancyj przed rewanżem militarnym z ich strony. Równocześnie Francja broni się przed popadnięciem w całkowitą zależność polityczną i ekonomiczną od Anglji. W tym celu pragnie obronić swoje stanowisko, budując znaczną flotę podwodną. Przeciw temu z zaciekłością występuje Anglja, głosząc, że łodzie podwodne są bronią niemoralną i jako taka nie powinny być prawnie uznane. Co do gwarancyj dla Francji, to Anglja chce je dać ale w formie, której Francja, przynajmniej w obecnym nastroju swojej opinji publicznej, przyjąć nie może. Ma to mianowicie być układ angielsko-francusko-niemiecki, którym wszyscy trzej kontrahenci poręczają sobie wzajemnie, że gdyby jeden z nich napadł na drugiego, to trzeci pośpieszy z pomocą napadniętemu. Taki układ jeżeliby nawet dawał Francji pewne zabezpieczenie przed rewanżem niemieckim, jednak równocześnie oznaczałby pognębienie Francji pod względem ekonomicznym, ponieważ wówczas Anglja i Niemcy, jako ekonomicznie silniejsze a przemysłowo sprawniejsze, osiągnęłyby wszędzie całkowitą przewagę nad Francją.

Z tą sprawą łączy się kwestja uznania rządu [illegible]wieckiego i odbudowy Rosji. [illegible]rancja obawia się, że gdyby te kwestje rozwiązano według planów angielskich, to wówczas Rosja stałaby się kolonją niemiecko-angielską, przedewszystkiem zaś niemiecką. Sama Francja byłaby wykluczona od wszelkiego wpływu na Rosję, która z kolei stałaby się źródłem nowej potęgi dla Niemiec.

To są najważniejsze sprzeczności, istniejące w tej chwili między Anglją a Francją. Briand w swej mowie, wygłoszonej w Izbie deputowanych, a podanej w streszczeniu przez Ag. Havasa, wyraził zadowolenie z konferencyj londyńskich. Prasa angielska, jednak w odmienny sposób ocenia ich wyniki. »Daily Telegraph« stwierdza, że przepaść między Francją i Anglją musi być zasklepiona albo teraz albo pozostanie otwartą na zawsze. Anglja bowiem jest skłonna dać Francji gwarancje bezpieczeństwa tylko w ramach ogólno-europejskiego układu, a nie w drodze osobnego układu. »Westminster Gazette« twierdzi nawet wprost, że »potwór wersalski, to jest traktat pokojowy, musi być najpierw zniszczony, zanim w Europie zapanuje porządek i spokój«.

W takim tonie pisze prawie cała prasa angielska, podnosząc, że rokowania we dwójkę między Anglją i Francją są stratą czasu i że potrzeba jak najrychlej odwołać się do opinji wszystkich państw interesowanych. Jest to więc jakgdyby groźba jakiejś nowej koalicji, organizowanej przez Anglję przeciw Francji.

Po takich przygrywkach zbierze się w Cannes Rada Najwyższa, na której — jak powszechnie przypuszczają — Włochy pójdą ściśle z Anglją przeciw Francji. W Cannes tedy oczekują Brianda zadania bardzo ciężkie. Może cięższe, niż wszystkie dotychczasowe.

DALSZE KONFERENCJE BRIANDA I LLOYD GEORGEA.

Paryż, 27 grudnia (PAT). Havas. Briand złożył wizytę bawiącemu tu w przejeździe Lloydowi Georgeowi, przyczem obaj **konferowali pół godziny.**

Paryż, 27 grudnia (PAT). Havas. Briand wyjeżdża do Cannes dnia 3 stycznia, a 5 stycznia odbędzie tam **konferencję z Lloydem Georgem.**

Paryż, 27 grudnia (PAT). Włochy okazują wielkie zainteresowanie konferencją w Cannes, na której Włochy będzie reprezentował Bonomi. Dzienniki włoskie wykazują, że jeżeli konferencja ma dać korzystne wyniki, mrusza być na niej **uszanowane interesy wszystkich sojuszników.** Wobec prawdopodobieństwa dyskutowania na konferencji o sprawie rosyjskiej, wraz z Bonomim weźmie udział minister Toretto.

Briand o uzgodnieniu poglądów Anglji i Francji

Na posiedzeniu Izby poselskiej parlamentu francuskiego, wygłosił Briand, w odpowiedzi na interpelację posła Klotzego w sprawie ostatnich konferencyj z Lloydem George'm, dłuższą mowę, w której podniósł zupełne uzgodnienie poglądów Francji i Anglji na kwestję odszkodowań Niemiec dla Francji.

Briand wyraził hołd Lloydowi George'owi, który pierwszy podniósł osobliwą sytuację Francji i w ciągu ostatnich narad ani razu nie uczynił aluzji co do możliwości poczynienia przez Francję do najbliższej konferencji **jakichkolwiek ustępstw.** W atmosferze tej zastanawiano się nad wyszukaniem środków w celu zmuszenia Niemiec **do wykonania wpłat.** Francja **nie może odstąpić od swych praw od odszkodowań,** gdyby zaś, mając na względzie groźbę bankructwa Niemiec, przewidywane gwarancje okazały się niewystarczające, wówczas przystąpionoby do wyszukania **innych środków gwarancji.** W żadnym jednak razie nie może być mowy **o obaleniu traktatu wersalskiego,** jak to sobie wyobrażają niektórzy niemieccy mężowie stanu. Wszelkie tedy odezwy, jakoby Francja miała się zrzec przysługujących jej gwarancyj, są bezpodstawne i nie wytrzymują krytyki.

Konferencja w rodzaju tej, jakie się mają odbyć **w Cannes,** są konieczne. Na konferencji w Cannes będzie omówiony **cały kompleks interesów państw sojuszniczych.**

Premjer zwrócił następnie uwagę na kryzys ekonomiczny, jaki daje się obecnie odczuwać w znacznej części Europy. W czasie narad londyńskich poruszoną została sprawa opracowania planu akcji, mającej na celu przywrócenie równowagi ekonomicznej Europy. Plan ten ma być opracowany wspólnie przy udziale Belgji, Włoch i Stanów Zjednoczonych.

Opozycja przeciw Briandowi

Paryż, 27 grudnia (PAT). Havas. Generalny sekretarz ministerstwa spraw zagranicznych **zgłosił u Brianda podanie o dymisję.**

Wiedeń, 27 grudnia (AW). »Wiener Allgemeine Zeitung« donosi z Paryża, że dymisja podsekretarza stanu w ministerstwie spraw zewnętrznych Bertheleta jest **pierwszym ciosem, wymierzonym przez opozycję przeciwko Briandowi.** Berthelot był bowiem najwierniejszym współpracownikiem Brianda. Atak nacjonalistycznej opozycji wymierzonym jest nietylko przeciw Briandowi, ale także **przeciwko prezydentowi republiki francuskiej Millerandowi.**

Konflikt międzyministerjalny

(O PŁACE PROFESORÓW SZKÓŁ WYŻSZYCH).

Warszawa, 28 grudnia (Tel. wł.) Między ministerjum skarbu a ministerjum oświecenia publicznego wynikł **konflikt** z powodu złożenia przez ministerjum skarbu kontrprojektu, dotyczącego płac profesorów szkół wyższych. — Kontrprojekt ministerjum skarbu zawiera normy płac profesorów szkół wyższych **o 50 proc. mniejsze** w stosunku do projektu, opracowanego przez ministerjum oświecenia publicznego. W celu załagodzenia tego konfliktu powołaną będzie prawdopodobnie specjalna komisja międzyministerjalna, której zdaniem będzie ustalenie **kompromisowego wniosku,** dotyczącego płac profesorów szkół wyższych.

Wymiana not pomiędzy Ukrainą sowiecką a Polską

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 28 grudnia.

Rząd sowiecki ukraiński wystosował **nową notę do rządu polskiego.** W nocie tej rząd Ukrainy sowieckiej zarzuca rządowi polskiemu popieranie powstania na Ukrainie i wyraża nadzieję, że w przyszłości stosunki pomiędzy Polską a Ukrainą ułożą się w ten sposób, że podobne wypadki popierania ruchu zbrojnego na Ukrainie przez rząd polski zdarzać się nie będą. Wychodząc z tego założenia, rząd sowieckiej Ukrainy proponuje rządowi polskiemu **nawiązanie bliższych stosunków ekonomicznych i rozpoczęcie w tym celu niezwłocznie pertraktacyj.**

Rząd polski odpowiedział notą, w której **nie dotyka już więcej sprawy powstania,** uważa ją bowiem za wyczerpaną poprzedniemi wyjaśnieniami, natomiast wyraża **zgodę na rozpoczęcie rokowań ekonomicznych.**

Sprawy polskie w Lidze narodów

Genewa 27 grudnia (AW). Szesnasta sesja Rady Ligi Narodów rozpocznie się [illegible] stycznia w Genewie pod przew[illegible]. Ze spraw **dotyczących** Polski [illegible] się na porządku dziennym następujące sprawy:

1) Sprawa **nominacji wysokiego komisarza** dla wolnego miasta Gdańska;

2) Sprawa **protestu rządu kowieńskiego przeciwko wyborom do zgromadzenia czekającego** na terytorjum Litwy Środkowej;

3) Sprawozdanie sekretarjatu generalnego [illegible] obecnym stanie **rokowań gospodarczych polsko-niemieckich w sprawie Górnego Śląska.**

Przed wyborami w Wileńszczyźnie

DO SEJMU WILEŃSKIEGO GŁOSUJE SIĘ OSOBIŚCIE.

Generalny komisarjat w Wilnie, w wydanej odezwie, zwraca uwagę wyborców, zamieszkałych poza terytorjum wyborczem, że w myśl ordynacji wyborczej, **głosowanie wykonywane być musi osobiście.** Wszelkie więc pisemnie zgłaszane prawo głosowania, nie może być uwzględnione. Wszyscy wpisani na listę wyborczą powinni wobec tego **dnia 8 stycznia 1922 r.** stawić się osobiście w odnośnym komisarjacie wyborczym.

DO WYBORCÓW LITEWSKICH W KRAKOWIE.

Ogłoszono następującą odezwę:

Dnia 8 stycznia 1922 r. mają się odbyć wybory do Sejmu Litwy środkowej, które pozwolą nam stwierdzić, że ziemia ta jest polską i do Polski chce należeć. Wobec powagi sytuacji, koniecznem jest, ażeby żaden głos nie był stracony. Tutaj rozchodzi się już nietylko o uratowanie naszej ziemi ojczystej, lecz także o kraj dla całości Polski, dla jej bezpieczeństwa niemniej ważny od Śląska. Wobec tego niżej podpisani zawiązali Tymczasowy Komitet w tym celu, aby wyjednać ułatwienie dla osób, które mają w myśl ordynacji wyborczej prawo głosowania przy wyborach do Sejmu wileńskiego i pragną z tego prawa skorzystać. Osoby zatem, które mają prawo głosowania do Sejmu wileńskiego, zechcą się zgłaszać do biura Komitetu (ul. Grodzka 53, dawne Collegium juridicum Zakład Antropologji) od 9 do 12 od 27 grudnia b. r. do 2 stycznia 1922 (pożądane wczesne zgłaszanie się).

Rodacy, pochodzący z dawnego W. Ks. Litewskiego! Obowiązkiem naszym jest, aby przy wyborach żadnego głosu nie zabrakło. Powinniśmy stwierdzić, że nasze ziemie, pomimo wszystkich przejść i prześladowań, polskiemi pozostały.

Kraków, 20 grudnia 1921 r.

Tymczasowy Komitet: Dr Juljan Talko-Hryncewicz, prof. uniw. Jag., Dr Witold Orłowski, prof. uniw. Jag.

KANDYDATURY WILEŃSKIE.

A. W. donosi z Wilna: Listy kandydatów do Sejmu zostały już ustalone. Na liście [illegible]tyjnej figurują nazwiska następujące: [illegible]czewski, Janikowski, Hermanowicz, Studn[illegible], Miśkiewicz, Jakubczyk, Szczuka, ksiądz M[illegible]kowski, Puchalski, Czarnocka. Na liście [illegible]tralnego komitetu figurują: [illegible] [illegible]wiecki, Mieczysław Engel, Zwierzyńsk[illegible], [illegible]kowski, ksiądz Olszajski, Brzestowski, [illegible]miłło, Raczkowski, Federowicz, Sołowiej, ksiądz Maciejewicz, Czarnecki, Jasiński, Bukraba, ksiądz Kuleszo, Perkowski.

PRZECIW STANOWISKU ŻYDÓW.

Stronnictwa lewicowe czynią żydom wymówki z powodu niezdecydowanego ich stanowiska wobec wyborów wileńskich. I tak »Gazeta Wileńska« pisze: »Żydzi nie mogą, czy nie chcą dotychczas jasno zaznaczyć swego stanowiska, domagają się wyjaśnienia, jakie kompetencje będzie miał zwołany Sejm, a przecież powinni rozumieć, że Sejm ten te kompetencje sam sobie nada. Wynika to jasno z całej ordynacji wyborczej, oraz warunków, w jakich Sejm się zbierze. Rozstrzygnięcie pytania przynależności tego kraju jest jednocześnie rozstrzygnięciem jego gospodarczej przyszłości. Ludność żydowska powinna to dobrze rozumieć w swoim własnym interesie. Wstrzymywanie się od wyborów w takim momencie z konieczności rzeczy musiałoby być przez ludność innych narodowości, a zwłaszcza polską — uznane za jakiś akt nieprzyjazny wobec nich, który nie ma ani podstaw, ani uzasadnienia».

Krwawe rozruchy w Egipcie

BARYKADY W KAIRZE. — STARCIA Z WOJSKIEM I POLICJĄ. — STAN OBLĘŻENIA W PORT SAID.

Kair, 26 grudnia (PAT). Reuter. W dzielnicy tubylców Suky el Dżedid, gdzie były wzniesione barykady, przyszło do **poważnych rozruchów.** Patrol, jadąca automobilem ciężarowym, **rozpoczęła ogień,** kładąc trupem cztery osoby, między innemi dwóch przywódców, a raniąc 4. Wczoraj miało być w Kairze 14 zabitych i 40 osób rannych. W Sifta **strzelały wojska na tłum.** Jedna osoba zabita, dwie ranione. Dalsze rozruchy wydarzyły się także w porcie Said, gdzie dwie osoby zabito i 3 raniono. W Santah rozpędziła policja pochód demonstracyjny, **prowadzony przez kobiety.** W Aleksandrji, gdzie od początku niepokojów aresztowano 4 osoby, panuje spokój. Znaczna większość urzędników rządowych podjęła ponownie pracę, atoli **strajk rozszerzył się** na różne miejscowości prowincjonalne.

Paryż, 27 grudnia (AW). Londyński sprawozdawca »Journal« donosi, że na skutek rozruchów w Port Said został **ogłoszony nad całym kanałem sueskim stan oblężenia.**

DEMONSTRACJE NA RZECZ WOLNEGO EGIPTU.

Berlin, 27 grudnia (PAT). Dzisiaj przed południem **demonstrowali na ulicach Berlina** przed poselstwami i ambasadami wszystkich państw europejskich członkowie kolonji egipskiej **na rzecz wolnego Egiptu.** Demonstranci rozdawali kartki, w których ujmowali się za bohaterem narodowym Zaglul baszą.

Prasa wiedeńska o problemach Polski

Ostatnie dzienniki wiedeńskie przynoszą informacje poważnych osobistości polskich o zadaniach i problemach Rzeczypospolitej polskiej. — Mianowicie »Neue Freie Presse« zamieszcza wywiad swojego korespondenta warszawskiego z min. spraw zagr. S k i r m u n t e m, »N. Wiener Journal« wywiad z polskim charge d'affaires w Wiedniu, radcą legacyjnym drem Marjanem H e n z l e m.

Minister Skirmunt wypowiedział się głównie w sprawach polityki zagranicznej. Po uregulowaniu swoich granic, pragnie Polska przyczynić się ze swej strony do konsolidacji stosunków w czasie powojennym i wstąpić w tym celu na drogę intensywnego współdziałania z bezpośrednimi swoimi sąsiadami i z odleglejszemi od siebie narodami, i to zarówno na gospodarczym, jak na kulturalnym gruncie. Polska nie mogła tej działalności swojej rozwinąć, dopóki nie miała ustalonych granic, dopóki pierwsze, powojenne lata jej egzystencji wypełniały wojny i konflikty. Dziś jednak wkraczamy w okres **stałego pokoju** i dążymy do **ścisłego współżycia** z innemi narodami.

Dowodem tego świeżo z Czechosłowacją zawarty traktat, regulujący dotychczasowe nieporozumienia, nie zwracając się przeciw żadnemu innemu państwu. W stosunkach z Rosją sowiecką stoi Polska ściśle na gruncie pokoju w Rydze, unikając zaostrzenia stosunków, co, wobec polityki bolszewickiej nie jest rzeczą łatwą. Wobec **Litwy** objawia naród nasz szczere życzenie **porozumienia** w przekonaniu, że z czasem po obu stronach wytworzy się zrozumienie korzyści tego zbliżenia.

Wierna zawartym przymierzom, utrzymuje Polska **ścisłe stosunki z Francją i Rumunją.** Co do mocarstw centralnej Europy stoi Polska na stanowisku, że **pokój należy utrzymać** i że tętno wymiany ekonomicznej należy wzmocnić. Wdrożenie rokowań **o traktat handlowy z Austrją** powitała Polska z zadowoleniem.

Polska, związana ściśle przez [illegible] swoją i stosunki ekonomiczne z innemi [illegible]mi Europy, zajmuje się gorliwie ekonomicznemi i socjalnemi problemami. Rozsądna i pokojowa orjentacja polityczna Polski znajduje zrozumienie w sferach zagranicy. Znikają przesądy, jakie wobec nas się odzywały. Jestem przekonany — mówił min. Sk[illegible] [illegible] Polska [illegible] zejdzie z tej drogi [illegible] stanowisko swego wobec innych narodów.

*

Radca legacyjny dr Marjan H e n z e l zajmował się, w wywiadzie swoim z przedstawicielem »N. W. Journal« głównie kwestją **sanacji finansów polskich.** Po stabilizacji granic swoich na zachodzie doszła Polska do punktu zwrotnego w swoich wewnętrznych stosunkach. —

Wprawdzie konflikt **polsko-litewski** nie jest jeszcze rozwiązany, lecz na wszelki sposób zabezpieczeni już jesteśmy przed niespodziankami problemów granicznych i dążyć możemy do wewnętrznej konsolidacji i odbudowy w najszczerszem znaczeniu.

Podstawą tej działalności jest **wielka sanacja finansowa**, bez której nie może być mowy o reformach wewnętrznych. Polska musi przedewszystkiem stanąć w **szeregu państw o silnej walucie.** Jest zasługą naszego Sejmu, który lepszym jest od swojej opinji, że tuż przed Świętami uchwalił nietylko ustawę o daninie, lecz także przedłożenie rządowe o poprawie finansów i udzielił ministrowi skarbu pełnomocnictw do uregulowania obrotu pieniężnego z zagranicą. Jest to zarazem wielki sukces ministra finansów Michalskiego. Są to fakta historycznego znaczenia, a na skutki ich nie trzeba będzie długo czekać. Już samo wniesienie wzmiankowanych ustaw wywołało **zwyżkę marki polskiej,** bo gdy we wrześniu kurs dolara na giełdach polskich wynosił 5.360. to dzisiaj notowany jest 3.100, frank francuski z 495 spadł na 254, marka niemiecka z 54 spadła na 18.5. **Zwyżka dalsza marki polskiej** przez żadne, choćby najsprytniejsze manewry giełdowe, **nie da się powstrzymać, gdyż jest merytorycznie uzasadniona.** Przypływ daniny, ustalenie systemu podatkowego i założenie Banku emisyjnego, uprawniają do optymizmu, że Polska przestanie być zaliczana do państw, pod względem walutowym słabych.

Przechodząc do kwestji kampanji wyborczej, wyraził dr Henzel opinję, że stanowisko obecnego gabinetu polskiego uważać należy za **wzmocnione** i zmiany rządu nie należy przed nowemi wyborami się spodziewać. Wogóle wewnętrzne położenie Polski jest **zadowalające;** konsolidacja czyni pocieszające postępy. Objawem tego jest między innemi zwalczanie agitacji bolszewickiej. Poglądy rządu polskiego w tej sprawie podziela także socjalna demokracja.

Jak będzie ściągana danina?

Dyrektor departamentu podatkowego w ministerstwie skarbu, p. Herman Wiesenberg, udzielił redakcji »Kurjera Polskiego« następujących wyjaśnień w sprawie ściągania daniny przez władze skarbowe.

Przy obliczaniu daniny rozróżniamy dwa zasadnicze typy, pierwszy stanowi danina, którą obliczają urzędy skarbowe. Jest to danina oparta na wielokrotności podatków przychodowych. Do tej kategorji należy danina od nieruchomości ziemskiej i miejskiej, od przemysłu i handlu nieakcyjnego. Podobnego typu jest danina od lokatorów, którą obliczają magistraty przy współudziale komisyj obywatelskich. Wyniki obliczenia będą komunikowane płatnikom nie indywidualnie za pomocą nakazów płatniczych, lecz będą uwidoczniane w księgach poboru, które będą wyłożone do publicznego przejrzenia przez dni 14. Każdy zatem płatnik będzie musiał sam zajrzeć do tej księgi i tylko w ten sposób dowie się, ile od niego przypada daniny. Informacje o tem, gdzie i kiedy będzie można przejrzeć te księgi, będą w swoim czasie podane do publicznej wiadomości.

Drugi typ daniny stanowią wszystkie pozostałe kategorje płatników, którzy winni sami obliczyć, ile od nich przypada daniny. Kategorje te stanowią przedsiębiorstwa akcyjne, zawody wolne, właściciele samochodów, pojazdów, dorożek oraz kopalnie i rafinerje nafty.

Daninę pierwszego typu ściągają zasadniczo urzędy gminne. Do pracy, związanej ze ściąganiem daniny będą pociągnięci wszyscy urzędnicy skarbowi, z wyjątkiem straży celnej i urzędników celnych. Nawet kasy celne przy komorach celnych będą pociągnięte do przyjmowania daniny, zebranej przez zarządy gmin w pobliżu nich położonych. Każdy powiat, względnie okręg wymiarowy, będzie podzielony na rewiry kontrolne, obejmujące w Kongresówce kilka gmin, w Małopolsce zaś kilkanaście gmin, ponieważ istnieją tam jednowioskowe gminy. Rzeczą kontrolora będzie przez cały okres ściągania daniny, t. j. około trzech miesięcy, objeżdżać gminy, należące do jego rewiru, udzielać organom poborowym t. j. zarządom gminnym wszelkich wskazówek. O ile zaś okazałoby się, iż zarząd gminy nie jest zdolny do spełnienia powierzonych mu funkcyj, związanych z poborem daniny, kontrolor będzie musiał sam spełnić odnośne czynności. Kontrolorzy ci będą również poborcami zebranej daniny i będą ją odwozić do kas skarbowych. Czynności tych kontrolorów będą powierzone nietylko urzędnikom działów podatków bezpośrednich, lecz także urzędnikom działów podatków pośrednich i monopolów, działu opłat stemplowych i należności prawnych oraz kontrolorom akcyzowym. W ten sposób przez czas ściągania daniny, zostanie cała administracja skarbowa zmobilizowana dla celu jak najrychlejszego pobrania daniny. Inne czynności skarbowe zostaną ograniczone do załatwienia spraw niecierpiących zwłoki.

O ile chodzi o miasta, zwłaszcza większe, to będą one podzielone również na rewiry, odpowiadające bądź dzielnicom, bądź komisarjatom policyjnym. W każdym takim rewirze będzie ustanowiona kasa poborowa. Będzie nią bądź kasa państwowa, bądź kasa instytucji bankowej, mającej prawo banku dewizowego, a to w tym celu, aby uniknąć ogonków. W interesie sprawnego poboru daniny, jakoteż we własnym interesie płatników leży, aby nie czekali na ostatnie dni terminu płatności, lecz zgłaszali się z opłatami w pierwszych dniach ogłoszonego terminu.

O ile personal skarbowy okaże się niedostatecznym do prac, związanych ze ściąganiem daniny, będą pociągnięci także urzędnicy administracyjni, na co zasadniczą zgodę wyraził już minister spraw wewnętrznych. Sprawa ta była już omawianą na ostatnim zjeździe wojewodów w Warszawie.

Prace, związane z obliczeniem daniny, przypadającej na zasadzie wielokrotności podatkowej (przeszło 80 procent całej daniny) w byłych zaborach austrjackim i pruskim, posunęły się już bardzo daleko, a w byłym zaborze rosyjskim już się rozpoczęły. Ministerstwo skarbu bowiem, nie czekając na uchwalenie ustawy, jeszcze w listopadzie zwołało zjazd dyrektorów Izb skarbowych, a przed 10 dniami zjazd naczelników wydziałów podatkowych i skarbowych i udzieliło im ustnie wszelkich instrukcyj, celem jaknajrychlejszego rozpoczęcia i zakończenia prac przygotowawczych. Przepisy wykonawcze zostaną ogłoszone w najbliższych dniach.

Pobieranie daniny będzie rozpoczęte mniej więcej **w końcu stycznia lub w początkach lutego. W końcu kwietnia pobór przeważającej jej części będzie ukończony.**

Dobra strona całej ustawy polega na tem, iż **każdy płatnik sam może sobie obliczyć daninę.** Wszelkie w tym względzie nadużycia ze strony władz skarbowych są wykluczone, ponieważ obliczenie daniny opiera się zasadniczo na danych, ustalonych w 1920 r., dla wymiaru podatków bezpośrednich.

Naczelnik państwa w Poznaniu

Z Poznania donoszą 27 bm.: Dzisiaj o g. 9 rano przybył tu Naczelnik państwa na uroczystości trzeciej rocznicy powstania. Naczelnikowi państwa towarzyszy jeneralny adjutant jen. Jacyna, szef kancelarji cywilnej Car i adjutanci służbowi. Po przeglądzie kompanji honorowej na dworcu, Naczelnik państwa udał się do zamku, a o godzinie 10 udał się do kościoła farnego na uroczyste nabożeństwo, które celebrował ks. prymas Dalbor. Po nabożeństwie odbyła się rewja pod zamkiem, oraz dekorowanie uczestników powstania krzyżami walecznych i »Virtuti militari«. Miasto jest bogato dekorowane, sklepy od godziny 10 pozamykane, w mieście nastrój podniosły.

O godz. 4 po południu Naczelnik państwa w towarzystwie ministra b. dzielnicy pruskiej Wybickiego, wiceministra Wachowiaka i jeneralicji udał się do ratusza na właściwy obchód rocznicy powstania. Cały rynek wypełniły tłumy publiczności. Ze specjalnie urządzonej trybuny przemawiał dr Kiedacz, opisując stosunki przed wybuchem powstania i kończąc okrzykiem na cześć Naczelnika panstwa, przyjętym przez tłumy z entuzjazmem. Następnie przemawiał prezydent policji, kreśląc przebieg powstania. Z kolei chór odśpiewał szereg pieśni.

O godz. 6 w zamku odbył się bankiet z udziałem przedstawicieli obywatelstwa. Podczas bankietu przemawiał minister Wybicki oraz Naczelnik państwa. Następnie Naczelnik państwa udał się do teatru, gdzie powitany przez publiczność, wysłuchał dwóch aktów „Halki". Potem odbył się w sali tronowej zamku raut przy udziale około 1000 osób z różnych sfer. W raucie wziął udział ks. prymas Dalbor.

Z Tow. dziennikarzy polskich

Lwów, 24 grudnia.

Posiedzenie wydziału Tow. Dziennikarzy odbyło się dnia 21 b. m. Na wstępie przewodniczący poświęcił gorące słowa wspomnienia zmarłej ś. p. Gabrjeli Zapolskiej, niezwykle wybitnej literatce polskiej, która i na polu dziennikarstwa składała dowody niezwykłego talentu. Przez powstanie uczcili zebrani pamięć ś. p. autorki i pisarki. — Wydział Towarzystwa uchwalił zwrócić się z gorącym apelem do całej prasy lwowskiej z wezwaniem o gorące poparcie akcji »Tygodnia Wileńskiego« i tak szeroko już rozpoczętej akcji dla ulżenia doli reemigrantów z Rosji. Pozatem załatwiono cały szereg spraw bieżących, w szczególności uchwalono najbardziej potrzebującym wdowom zasiłki świąteczne. Omawiano także szczegóły dotyczące balu prasy, który odbędzie się dnia 4 lutego 1922 r. Wkońcu powzięto uchwały w sprawie przystąpienia polskich zrzeszeń dziennikarskich do Międzynarodowego Biura prasy, ukonstytuowanego ponownie w Paryżu.

Drożyzna w Wiedniu

Spadek waluty austrjackiej odbił się na stosunkach gospodarczych Austrji, a w szczególności na stolicy tego państwa, drożyzną artykułów żywności tak niesłychaną, że najzamożniejsze sfery poczynają z nieukrywaną trwogą patrzeć na dalszy rozwój tych rozpaczliwych wprost stosunków i na zagrożoną swoją egzystencję.

Ponury niesłychanie obraz przedstawiał w ubiegłych dniach targ przedświąteczny w Wiedniu. Można było obserwować, jak skrzętne gospodynie wiedeńskie godzinami wędrowały od jednego do drugiego sklepu i przekupnia, badając ceny i... nic nie kupując. Nie brakło przytem tu i ówdzie wybuchów oburzenia i rozgoryczenia ludności, która przywykła zdawna do pozwalania sobie w okresie świąt na obfitszy kawałek mięsa, na kupienie placka, czy jarzyny, a w tym roku odmówić sobie musiała najniezbędniejszych artykułów. Ceny przekraczały bowiem możność finansową nawet zamożnych sfer. Tysiąc koron i więcej za kilogram mięsa, to cena, na którą już tylko wojenni bogacze, albo świetnie zarabiający rękodzielnicy, pozwolić sobie mogli.

Pomimo obfitszego, niż kiedykolwiek, spędu bydła z Jugosławji i z Węgier, ceny nie spadły — i są dziś o 100 procent wyższe od cen z przed 3 tygodni.

I tak: cena wołowiny wynosi za kilogram od 900 do 1.270 koron, cielęciny od 500 do 1.200 koron, wieprzowiny od 800 do 1.800 koron, wędliny od 1.700 do 2.200 koron. Koninę sprzedają od 300 do 600 koron na kilogram. Tłuszcze amerykańskie od 1.900 do 2.260 koron, nawet margaryna podskoczyła z 575 na 1.800 do 2.250 koron.

Nie lepiej jest z jarzynami. Główka kapusty kosztuje od 70 do 90 kor., kapusta kiszona 60 kor. kilogram, buraki 70 kor., kilogram cebuli 346 do 480 kor., ziemniaki dochodzą 82 kor. za kilogram, jabłka od 186 do 296 kor.

Jajo z wapna kosztuje 66 kor., jajo świeże 150 do 180 kor. Zające od 1.300 do 2.000 kor., sarnina 500 do 1.200 kor. za kilogram, gęsi od 1.400 do 2.400 kor. za kilogram.

W tych warunkach oczywiście targ przedświąteczny wyglądał nad wyraz mizernie. Nie było zgoła kupujących, a wielu handlarzy nie otwarło wcale swoich kramów. Stolica Austrji stanęła oko w oko **z widmem głodu.** Takich świąt, jak tegoroczne, Wiedeń nie przeżywał nietylko w najcięższych okresach wojny, ale wogóle, jak daleko sięga pamięć współczesnych.

Od Administracji

Celem uregulowania nakładu, prosimy o możliwie najwcześniejsze odnowienie prenumeraty. Warunki prenumeraty zamieszczone są w nagłówku dziennika.

DO DZISIEJSZEGO NUMERU »NOWEJ REFORMY« dołącza się czeki P. K. O. w Warszawie dla prenumeratorów zamiejscowych.

KRONIKA

Kraków, 28 grudnia.

ZE ŚWIĄT. Wieczór wigilijny przepędzili mieszkańcy Krakowa, jak zwykle, uroczyście, udając się po skończeniu wieczerzy do świątyń na mszę pasterską. O północy kościoły zapełniły się tłumami wiernych, a do kościoła Marjackiego napłynęły takie rzesze, że dla braku miejsca wewnątrz, liczne gromady stały przed wrotami świątyni.

Przez obydwa dni świąt mieszkańcy Karkowa brali tłumny udział w nabożeństwach kościelnych, wsłuchując się w staropolskie melodje kolend, tak drogich dla każdego Polaka. W niektórych kościołach urządzono stajenki betlejemskie, które były oglądane ze skupieniem przez uczestników nabożeństw.

Dzięki sprzyjającej pogodzie, panował żywy ruch na ulicach miasta. Wielką frekwencją cieszyły się teatry, a liczne rzesze dziatwy podążyły do teatru im. J. Słowackiego, by oglądać dorocznie wystawiane »Betlejem Polskie« L. Rydla.

POSIEDZENIE RADY MIEJSKIEJ. W piątek 30 bm. o godzinie 5 po południu odbędzie się posiedzenie Rady miasta Krakowa. Na porządku dziennym omawiane będą sprawy, które nie weszły pod obrady na ostatniem posiedzeniu.

NAGRODY WARSZAWSKIEGO TOW. NAUKOWEGO. Z Warszawy donoszą: Komisja Tow. naukowego przyznała nagrodę w sumie 30.000 marek za najlepszą pracę w ubiegłym 10-leciu, wygłoszoną z dziedziny fizyki w języku polskim, ś. p. Marjanowi Smoluchowskiemu, przedwcześnie zmarłemu profesorowi uniw. Jagiell. za pracę p.t. »O fluktuacjach termodynamicznych i ruchach Browna, drukowaną w roku 1914 w Warszawie.

Nagrodę im. Róży Kurnatowej przyznała Komisja pracy prof. uniw Jagiell., Wł. Leopolda **Jaworskiego,** p. t.: »Prawo cywilne na ziemiach polskich«.

NA STANOWISKO PROFESORA AKADEMJI SZTUK PIĘKNYCH W KRAKOWIE powołany został, jak donosi »Kurjer Lwowski«, artysta-malarz p. Władysław J a r o c k i ze Lwowa.

POMOC DLA MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ. U wojewody dra Gałeckiego odbyło się wczoraj posiedzenie komitetu dla celów zorganizowania pomocy dla młodzieży akademickiej w Krakowie, która znajduje się obecnie w wyjątkowej nędzy tak pod względem mieszkania jak odzieży, czy też żywności i środków naukowych. Komitet postanowił wciągnąć do akcji wszystkie warstwy społeczne i zwrócić się do nich z apelem o wzięcie udziału w tej akcji, dyktowanej nadzwyczaj żywotnym i pierwszorzędnym interesom społeczeństwa i państwa. Zapadła uchwała wydania odezwy do społeczeństwa oraz wybrania sekcyj, działających w imieniu komitetu, a to sekcji propagandy, sekcji skarbowej, mieszkaniowej, odzieżowej i żywnościowej.

DEPUTATY ROBOTNICZE. Magistrat zawiadamia, że deputaty robotnicze na legitymacje za miesiąc lipiec br. wydawać będzie sklep Br. Mikołajtysów do końca grudnia br.

ZAKŁAD DLA STARCÓW. Wskutek budowy kolektora lewobrzeżnego, podjętej przed wojną przez rząd austrjacki, zarysowały się mury budynku Stowarzyszenia ochrony starców żydowskich, nad Wisłą położonego. Budownictwo miejskie zarządziło z tego powodu zamknięcie jednej części budynku. Wydział Stowarzyszenia starców, chcąc jednak przyjść z pomocą biednym starcom, postanowił budynek ten odrestaurować, zastrzegając sobie dochodzenie odrestaurowania od władz, za uszkodzenie budynku odpowiedzialnych. Na ostatniem posiedzeniu wydziału pod przewodnictwem prezesa Stowarzyszenia dra Rafała Landaua odbytem, przyjął wydział do wiadomości sprawozdanie o już przeprowadzonej bardzo znacznym kosztem rekonstrukcji, tak że cały budynek będzie mógł w najbliższym czasie być oddany do użytku publicznego. W zakładzie ma schronienie 80 starców i staruszek.

SAMOBÓJSTWO. W drugi dzień Świąt w hotelu Europejskim przy ul. Lubicz w jednym z pokojów, odebrała sobie życie p. Helena z Droździkiewiczów-Konieczna, licząca 31 lat, wdowa po staroście. Denatka celnym strzałem z brauninga, skierowanym w serce, położyła kres swojemu życiu. Na miejsce tragicznego wypadku przybyła komisja policyjna i znalazła na stoliku 7 listów, pozostawionych przez denatkę. Jeden z tych listów adresowany był: »Do śp. mego męża«. Prócz tego znaleziono legalny testament. Za powód samobójstwa podała denatka w jednym z listów ogólny rozstrój nerwowy, w jaki wpadła po utracie męża.

ZABÓJSTWO W SPRZECZCE. W ubiegły piątek po południu w koszarach 2 pułku lotniczego w Rakowicach powstała sprzeczka między technikiem Weindtem, a sierżantem Adolfem Wandorą, w czasie której Weindt strzelił do Wandory, kładąc go trupem na miejscu.

Weindt po spełnieniu tego czynu oddał się w ręce urzędującego oficera inspekcyjnego.

WYBUCH GRANATU. Wczoraj na placu ćwiczeń koło bastjonu 7-go, artylerzysta Jan Urban uległ ciężkiemu poranieniu na całem ciele wskutek wybuchu granatu, koło którego nieuważnie manipulował. Odłamki granatu urwały Urbanowi kilka palców u prawej ręki i zraniły go w twarz. Ofiarę nieszczęśliwego wypadku, po udzieleniu pierwszej pomocy, przewiozło pogotowie ratunkowe do szpitala okręgowego załogi.

CHRZEST BADACZY PISMA ŚW., W ŁAŹNI W HOTELU KRAKOWSKIM. Jak się dowiadujemy, »badacze Pisma św« prócz dociekań tajemnic biblijnych, odbywają wspólne praktyki religijne, wprowadzając wtajemniczonych już, w pełnię praw należnych »braciom i siostrom« przez udzielenie im chrztu według zwyczaju pierwszych chrześcijan. Chrzest taki polega na zanurzeniu się całkowitem w wodzie.

Jak nas informują, pierwszego takiego chrztu dokonali badacze krakowscy jeszcze w miesiącu lipcu, wprowadziwszy swych zwolenników w nurty Wisły. W tym obrządku brali wówczas udział zarówno mężczyźni, jak i kobiety.

Onegdaj doniesiono do policji, że krakowscy badacze ze względu na zimną porę roku odstąpili od zwyczaju zanurzania się w nurtach Wisły i zamierzają dokonać drugiej z rzędu ceremonji chrztu w wielkim basenie łaźni parowej hotelu Krakowskiego. Policja przybywszy na miejsce zastała w basenie kilkanaście osób dorosłych i dzieci płci obojga, którym udzielał chrztu w asystencji »brata«. Kusiny specjalnie na tę uroczystość przybyły z Warszawy niejaki Kasprzykowski, zajmujący uprzywilejowane stanowisko w stowarzyszeniu badaczy Pisma św. Wobec wkroczenia policji chrzest nie dobiegł do końca, a wierni opuścili basen.

DOKONANIE GWAŁTU. Przybyła z Będzina do Krakowa dnia 25 bm. 18-letnią Stanisławę Z., służącą, zwabiło nad Wisłę trzech apaszów, a mianowicie: Henryk Friedman, lat 19, Stanisław Litwin, lat 27 i Józef Dobosz, lat 18, którzy po obezwładnieniu dziewczyny i zakneblowaniu jej ust, dokonali na niej gwałtu. Przechodzący przypadkowo tamtędy policjant aresztował napastników i przy pomocy nadbiegłej publiczności odprowadził ich do aresztów. Friedman podał początkowo, że się nazywa Michalczyk, później dopiero wyjawił swe prawdziwe nazwisko. Jak się okazało, Friedman jest poszukiwany z powodu dezercji z II pułku lotniczego w Krakowie.

POŻARY. W dzień wigilijny o godz. 9 wieczorem wybuchł pożar w biurze P. T. H. przy ul. Sławkowskiej 1 na drugiem piętrze. Ogień powstał wskutek zajęcia się podłogi od popiołu, zostawionego w wiaderku. Straż ogień ugasiła.

W nocy z poniedziałku na wtorek zajęły się węgle w piwnicach Banku Małopolskiego, w Rynku głównym. Przybyła straż pożar ugasiła.

Onegdaj wybuchł pożar w stolarni przy ul. Józefa, gdzie spłonęły narzędzia oraz wielka ilość desek. Straty wynoszą około miljona marek.

ROZRZUCANIE ODEZW KOMUNISTYCZNYCH. — Wczoraj w południe niedorostki rozrzucali całemi masami na Kazimierzu i przy dworcu głównym kolejowym odezwy komunistyczne, zatytułowane: »Dajcie nam pracy i chleba« oraz »W obronie Dąbala«, a podpisane przez polską partję komunistyczną. Wiele z tych odezw znaleziono porzuconych na ziemi.

KRWAWA AWANTURA. W noc wigilijną przewiozło pogotowie ratunkowe do szpitala Henryka Rozpędzicha, robotnika wodociągowego z Bielan, którego tam w czasie sprzeczki ugodził w głowę butelką jego pijany towarzysz.

WŁAMYWACZE PRZY ROBOCIE. Do mieszkania p. Zofji Hofman przy ul. Niecałej 14, w czasie, gdy domownicy udali się na Pasterkę, włamali się niewyśledzeni sprawcy i skradli rzeczy wartości 250.000 marek.

Tej samej nocy włamano się do biur firmy Clayton i Shutleworth przy ul. Krótkiej 1. Bandyci wyłamali boczną ścianę w kasie wertheimowskiej, nic jednak nie zabrali, gdyż kasa była pusta.

WŁAMANIE. Onegdaj po godzinie 4 po południu nieznani sprawcy dostali się za pomocą wytrycha do mieszkania p. Rafała Ekielskiego przy ul. Wolskiej 40. Włamywacze splądrowali mieszkanie i skradli 25.000 mk. gotówką, ubrania i bieliznę ze znakami R., wartości 160.000 mk Na szkodę zaś sublokatorki w tem mieszkaniu p. Alojzy Świderskiej skradziono bieliznę i biżuterję wartości 1 miljon 200.000 mk. Włamywacze spakowali rzeczy do dużego kosza, a nie mogąc go wynieść przez drzwi, zrzucili go z okna i szybko oddalili się z łupem.

ARESZTOWANIE WŁAMYWACZA. W święta wpadł w ręce policji znany włamywacz Andrzej Kita, poszukiwany przez władze za współudział w napadzie rabunkowym w ubiegłym roku na domostwo gospodarza Barana na Zwierzyńcu. Dwaj wspólnicy Kity odsiadują już karę za ten napad rabunkowy.

SMUTNA PRZYGODA NA WESOŁYM OBCHODZIE. W dniu św. Szczepana w południe, w Rynku na linji A-B, odbywała się, jak corocznie, zabawa, związana z wzajemnem obrzucaniem się owsem, który w ostatnich latach ze względów oszczędnościowych, zastąpiono kolorowemi papierkami, zwanemi »confetti«. W czasie tej zabawy, gdy wesołość dochodziła do zenitu, rozpoznały organa policji państwowej w jednym z uczestników, 23-letniego Władysława Kękusia, znanego włamywacza. Kękuś w chwili, gdy miał rzucić garść »confetti« na przechodzącą panienkę, został ujęty i odprowadzony pod »Telegraf«. Kękuś był jednym ze sprawców włamania do konsulatu węgierskiego przy ul. Lubicz.

WSTYDLIWY »KUPIEC«. Na tandecie ujęto 23 bm. J. Mendla Dimenta, lat 28 z Lublina, który nie umiał wytłumaczyć się z posiadania sprzedawanej przez siebie garderoby i materji wełnianej. Na policji tłumaczył się Diment, że garderobę wstydził się sprzedawać w Lublinie i dlatego przybył z nią do Krakowa. Przy aresztowanych znaleziono nadto biżuterję i waluty zagraniczne.

KIESZONKOWCY. Wczoraj na dworcu kolejowym skradziono podczas wysiadania z pociągu p. Karolowi Mrugało, portfel z kilkunastu tysiącami mk.

Również ofiarą operacji kieszonkowców padła p. Marja Szumiec. Skradziono jej torebkę z większą gotówką.

SCHWYTANIE KIESZONKOWCA. Dnia 24 bm. aresztowano w Rynku gł. Józefa Zielińskiego, lat 21, w chwili, gdy po skradzeniu portmonetki na szkodę jakiejś pani, dzielił się łupem ze wspólnikami. Spólnicy zbiegli.

KOMUNIKATY I ZAWIADOMIENIA.

WIECZÓR CYPRJANA NORWIDA z współudziałem prof. dra M. Szyszki i art. dram. Tadeusza Białkowskiego, odbędzie się w Kollegjum wykładów naukowych (Rynek A-B 39) dziś we środę, 28 bm. Jutro we czwartek, 29 bm. wykład prof. Józefa Wiśniowskiego o Michale Bałuckim (z powodu 20 rocznicy śmierci). Początek o godz. 7 wieczór.

Z POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO W KRAKOWIE donoszą nam, że wydział na posiedzeniu 14 grudnia br. uchwalił podnieść wkładki począwszy od 1 stycznia 1922 dla zwyczajnych członków na 1000 mk., dla członków dożywotnich na 10.000 mk., dla członków założycieli na 20.000 mk.

Zarazem komunikuje nam P. T. T., że noclegi we wszystkich schroniskach P. T. T. w Tatrach dostępne będą, począwszy od 1 stycznia 1922 wyłącznie dla członków Towarzystwa, za okazaniem legitymacji członkowskiej, opatrzonej fotografją. Kto chce korzystać z ulg, przyznanych członkom P. T. T. w schroniskach, powinien zatem żądać wydania legitymacji i dostarczyć w biurze P. T. T. (Kraków, ul. A. Potockiego 4) fotografję.

KONSULAT CZECHO-SŁOWACKI otwarty zostaje od 1 stycznia we Lwowie. Będzie on załatwiał sprawy paszportowe dla województwa lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego.

OTWARCIE AGENCJI POCZTOWEJ OSIELEC. Z dniem 1 stycznia 1922 otwiera się agencję pocztową III stopnia o pełnym zakresie działania »Osielec« w powiecie politycznym Myślenice i przydziela się ją do urzędu pocztowego Maków, jako urzędu nadzorczego. Do miejscowego okręgu doręczeń tejże agencji należy gmina Osielec, zaś do zamiejscowego przysiółki Bachuk, Działki, Gąsiory, Grzybki, Jabcenic, Jurki, Knapek, Kaniówki i Szyski, oraz gmina Kejszówka wraz z przysiółkami Brzanki, Judaszowiec i Na Pustkach, tudzież gmina Wieprzec wraz z przysiółkami Karble i Miśkowiec.

Z kraju i ze świata

ODZNACZENIE INŻYNIERA DRZEWIECKIEGO. Jak podaje »Gazeta Warszawska«, b. prezydent stoł. m. Warszawy, inżynier Piotr Drzewiecki, odznaczony został krzyżem oficerskim Legji honorowej.

»KRZYŻ WALECZNYCH« DLA FRANCUZÓW. »Przegląd Wieczorny« dowiaduje się, że polskim »Krzyżem Walecznych« odznaczeni zostali: prezydent Francji, Raymond Poincaré, b. prezydent Rady ministrów, George Clemenceau, marszałkowie Francji: Foch i Petain, oraz 25 jenerałów, siedmiu pułkowników,, 9 podpułkowników, 28 majorów i 40 poruczników i podporuczników francuskich.

PRAWO DO OSOBNYCH WAGONÓW I PRZEDZIAŁÓW. Wedle zarządzenia ministerstwa polskich kolei żel. prawo do korzystania z wagonu salonowego na każdorazowy wyjazd w sprawach urzędowych przysługuje: marszałkowi Sejmu, prezydentowi ministrów i członkom gabinetu, prezesowi Najwyższej Izby Kontroli Państwa oraz prezesowi gł. Urzędu ziemskiego tudzież kardynałom.

Ponadto przysługuje prawo do korzystania z takiego przedziału biskupom oraz wojewodom dla przejazdów służbowych w podległym im okręgu. Wszystkie osoby, korzystające z osobnych wagonów lub przedziałów muszą być zaopatrzone w bilety jazdy pierwszej klasy, normalne lub ulgowe.

KONFISKATA PISM. Z rozporządzenia komisarjatu rządu na m. Warszawę obłożono aresztem numer 194 czasopisma »Ukraińska Tribuna« i numer 23 czasopisma »Warszawskije Otkliki« i wytoczono sprawę sądową wydawcom obu czasopism.

ZWIĄZEK CECHÓW RZEŹNICZYCH. W cechu rzeźników warszawskich toczą się obrady nad przystąpieniem do zorganizowanego w Poznaniu związku cechów rzeźniczych. Związek będzie miał organizację okręgową; dotąd zorganizowane już zostało Pomorze i Poznań (na zjeździe dnia 20 listopada w Bydgoszczy); okręg łódzki (na zjeździe dnia 27 listopada). Okręg warszawski zorganizowany będzie na zjeździe, który odbyć się ma w połowie stycznia. Będzie to związek bardzo liczny, Polska bowiem liczy 500 cechów rzeźniczych.

RESTAURACJE WARSZAWSKIE W NOC SYLWESTROWĄ mają być, z woli restauratorów, otwarte tylko do 1 w nocy. Za powód niekorzystania z pozwolenia otwarcia restauracyj przez całą noc podają ich właściciele, że magistrat nałożył na potrawy i napoje 50 proc. podatku i że tej nocy nie wolno podawać napojów wyskokowych.

OKRADZENIE P. BROCHOCKIEGO. Z Warszawy donoszą 24 b. m.: Z przedziału II. klasy pociągu krakowskiego, zarezerwowanego dla ministra rolnictwa Raczyńskiego, skradziono walizkę, należącą do M. Brochockiego. Walizka zawierała państwową pożyczkę odrodzenia za 1,000.000 Mkp., 150.000 Mkp. gotówką, kwit zastawny Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej na 4,000.800 Mkp. i dokumenty osobiste Brochockiego.

MORDERSTWO PRZY ULICY MARSZAŁKOWSKIEJ. Dnia 22 b. m. zamordowany został o godzinie 4 po południu właściciel sklepu z wyrobami tabacznemi przy ulicy Marszałkowskiej w Warszawie, 62-letni Artur Buki. Zaleziono go leżącego na podłodze z poderżniętem gardłem. Pieniądze zrabowano. — Zbrodniarzy dotąd nie ujęto.

ZAMACH NA POLICJANTA. Z Warszawy donoszą 24 bm.: Do mieszkania posterunkowego ze stacji Otwock, wtargnęło czterech bandytów, którzy zadali Zaporze nożami 3 ciężkie rany w bok i rękę. Bandytów ujęto, ciężko rannego policjanta odwieziono do szpitala.

ZAMARZŁA NA STOPNIACH WAGONU urzędniczka telegrafu ze stacji Bieszno. Wskoczyła ... w ostatniej chwili na stopnie wagonu, ażeby dostać się do domu do Zawiercia. Gdy konduktor chciał ją na najbliższej stacji wpuścić do wagonu, stwierdził, że rękę ma przymarzniętą do klamki wagonu i nie daje znaku życia.

PRZEMYŚL, 26 grudnia. (Aresztowanie mordercy. — Przedświąteczna wyprawa złodziejska. — Z prasy miejscowej). Onegdaj aresztowała policja na dworcu kolejowym podejrzanego osobnika. Jak się zdaje, jest to Michał Wiśniewski, który w roku 1918 zamordował w Jarosławiu rodzinę Tandlera i trzech policjantów.

Do piwnicy Leona Amstera przy ul. Dworskiego włamali się w ubiegłym tygodniu złodzieje: Michał Perdeus i Andrzej Smotrycz. Wywiadowca policji Poluszyński przychwycił obu w chwili, gdy dokonywali włamania. Zatrzymano obu w aresztach policyjnych.

W sobotę 24 bm. wyszedł z druku pierwszy numer »Wiadomości Miejskich«, pisma ... sprawom mieszczaństwa polskiego. Treść numeru gwiazdkowego nader obfita. Celem pisma — jak czytamy w artykule programowym — jest: zorganizować na gruncie stanowym polskie mieszczaństwo, wskazywać mu jego prawa i obowiązki w tworzącem się państwie polskiem, pociągnąć mieszczaństwo do pracy pozytywnej państwowo-twórczej. Ponadto zamierza nowe pismo współdziałać w kierunku uzdrowienia gospodarki gminnej. Okazowy numer »Wiadomości Miejskich« zawiera kilka ciekawych artykułów treści politycznej, ekonomicznej i literackiej.

MILJONOWE DEFRAUDACJE W LITWIE ŚRODKOWEJ. Z Wilna donoszą 23 b. m.: Żandarmerja polowa wykryła wielomiljonowe nadużycia w intendanturze wojsk Litwy Środkowej. Sprawa przedstawia się podobnie do głośnej sprawy Wereszczyńskiego. Dotychczas aresztowani zostali podpułkownik Jasiński, kierownik Centralnego Urzędu gospodarczego, kapitan Bukowski, urzędnik wojskowy Matejkiewicz i sierżant Korkuś. Śledztwo w toku. Dalsze aresztowania spodziewane.

ZGON DZIAŁACZA POLSKIEGO NA ŚLĄSKU. W nocy z piątku na sobotę zmarł w Cieszynie w 70 roku życia notarjusz dr Antoni K a s p r z a k, wybitny działacz narodowy polski na Śląsku Cieszyńskim. Wieść o jego zgonie rozległa się żałobnie po całej ziemi śląskiej.

WYZYSKIWANIE POLSKICH EMIGRANTÓW. Konsulat polski w Stanach Zjednoczonych zwrócił uwagę na oszukańcze wśród emigrantów polskich manipulacje firmy »Polish Bond Exchange« w Nowym Jorku. Założycielami tej firmy są dawniejsi właściciele osławionej oszustwami »Polish Bond and Coupon Exchange«, którą władze amerykańskie zamknęły za oszustwa. Agenci tej firmy przedstawiają się za reprezentantów konsulatu polskiego i otoczeni aureolą władzy, rozpychają bondy markowe polskie po cenie od 10 do 16 dolarów za 10.000 marek polskich. — Jak się okazuje, »Polish Bond Exchange« zakupywała tesamo bondy (asygnaty) w bankach nowojorskich po 6 dolarów, a nawet i taniej.

Konsulat polski wdrożył w tej sprawie dochodzenia.

TAJEMNICZE ZNIKANIE OKRĘTÓW NA MORZU PÓŁNOCNEM. (AW). Z Kopenhagi donoszą 20 b. m.: Tutejsze ministerstwo spraw zewnętrznych otrzymało z konsulatu duńskiego w Rydze pismo, które zawiera ostrzeżenie przed wysyłaniem okrętów handlowych. Około Kronsztadu zaginęło bowiem w tajemniczy sposób kilkanaście okrętów rozmaitej narodowości.

Ogólnie sądzą, iż korsarzem, plądrującym okręty handlowe, jest okręt rosyjskiego rządu sowietów »Wjuga«, który ma służyć do rozbijania kry w portach.

MALWERSACJE W POLICJI BERLIŃSKIEJ. (AW). Podczas świąt wykryto, że jeden z urzędników policyjnych w Berlinie wykradł z kasy policji znaczniejszą kwotę, zastąpiwszy ją fałszywemi czekami. Szkoda wynosi miljon marek.

ZGON JEN. HAESELERA. Jak z Berlina donoszą umarł rozgłośny w swoim czasie, z wojny francusko-niemieckiej r. 1871, jen. Haeseler w 72 roku życia.

WIADOMOŚCI Z DOORN. »Daily Mail« zamieszcza z Hagi informacje, że wedle powszechnego mniemania, b. cesarz Wilhelm rzeczywiście zamierza ożenić się z panią Rochow. Z tego powodu ustępuje z otoczenia cesarza jenerał Gontard, który sprzeciwiał się temu małżeństwu. Wogóle w otoczeniu dworskiem b. cesarza zajść mają liczne zmiany. Służba także niezadowolona z systemu coraz większej oszczędności usuwa się ze swoich placówek.

POŻAR DWORCA W BUKARESZCIE. (AW) Wskutek pożaru została zniszczona w Bukareszcie połowa dworca kolejowego wraz z urzędem pocztowym i magazynami, w których znajdowały się bagaże podróżnych. Wyrządzona szkoda wynosi przeszło 10 miljonów lei.

POTWORNE MORDERSTWO. W okolicach Sawanna w Meksyku napadli bandyci na wycieczkę, składającą się z 23 dzieci i księdza. 22 dzieci i ksiądz zostali zamordowani. Jedno z dzieci ocalało i przyniosło do miasta wiadomość o strasznem morderstwie.

ŚLUB. Dnia 26 bm. odbył się w Rudawie ślub p. Zofji S t o ł a k o w s k i e j z p. Marjanem P o l i c z k i e w i c z e m.

DALSZE CEGIEŁKI WAWELSKIE ufundowali: 1561-3 2 baterja 5 dyonu art. konnej na gwiazdkę 25 grudnia 1921 kapitanowi Wacławowi Brzozowskiemu — żołnierze; 1562 Imienia sędziego Jana Kozakowskiego; 1563 Związek zawod. pracowników poczty, telegrafu i telefonów Rzpltej polskiej; 1564 i 1565 Miasto Lwów; 1566 Młodzież gimnazjalna w Poznaniu; 1567 Młodzież harcerska krakowskiego oddziału Z. H. P.; 1568 Rodzina Kannenbergów; 1569 Uczniowie szkoły realnej im. T. Kościuszki w Wieluniu; 1570 Nauczyciele szkoły realnej im. T. Kościuszki w Wieluniu; 1571 Róża Bailly, France; 1572 Les Amis de la Pologne, France; 1573 Bronisław i Marja Szafrańscy ze Lwowa; 1574, 1575 i 15776 Współpracownicy naczelnego, nadzwyczajnego komisarjatu walki z epidemją 1920-1921; 1577 Koło chrzanowskie Związku kapłanów diecezji krakowskiej; 1578 Oficerowie i szeregowi 11 pułku piechoty; 1579 Pracownicy firmy Gebethner i Wolff w Krakowie; 1580 »Polska Zbrojna« od oficerów wydz. wojskowego tab. dep. II M. S. W. w Warszawie, — wpłacając po 30.000 marek za cegiełkę.

ZMARLI.

— Malwina z Dybowskich N a r g i e l e w i c z o w a, małżonka sławnego pośrednika włościańskiego w czasie powstania i właściciela ogromnej bibljoteki dzieł polskich i zagranicznych, zmarła 19 bm. we Lwowie w 81 roku życia. Śp. Nargielewiczowa w czasie powstania należała do najczynniejszych z niewiast polskich, działających na terenie powstaniowym ziemi nowogrodzkiej. Po śmierci męża swego Jana, wykupiła od samozwańczych spadkobierców: Birboszów i Wróblewskiego, majątność ziemską Wojnów, wraz z bibljoteką, podzieliwszy ją na dwie części. Jedną większą część, tudzież szafy oszklone i cały inwentarz bibljoteczny, darowała Zakładowi imienia Ossolińskich we Lwowie, mniejszą zaś część miała ofiarować do Bibljoteki tow. naukowego w Wilnie, gdy budowa gmachu na muzeum tego towarzystwa zostanie ukończona.

W T-WIE LEKARSKIEM (Radziwiłłowska 4) na posiedzeniu w dniu 28 bm. o godz. 6 wieczór odbędą się wybory nowego Zarządu.

TEATRY KRAKOWSKIE:

Z TEATRU IM. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj wraca na afisz »Brzydki Ferrante« z Adwentowiczem w roli tytułowej, oraz p. K. Bednarzewską jako Armidą. Jutro »Straszne dzieci«. W przygotowaniu komedja Tadeusza Jaroszyńskiego »Sąsiadka«, która wchodzi na afisz w sobotę 31 grudnia.

MIEJSKI TEATR OPERA I OPERETKA. »Baron Kimmel« w świetnem wykonaniu artystów z pp. Ordonówną, Poleńskim i Winiaszkiewiczem wypełni dzisiejszy wieczór operetkowy. Przez wzgląd na wielkie powodzenie »Baron Kimmel« będzie granym jutro we czwartek 29 bm.

Z TEATRU »BAGATELA«. »Przeszła bez śladu«, sztuka Kistenmaeckersa wchodzi dziś na repertuar w tłoż. p. Węgierki. Graną będzie dziś, we czwartek i piątek w tym tygodniu. W sobotę po poł. dla młodzieży po cenach 70% niższych »Damy i huzary«. Wieczór o godz. 8 i o godz. 11 dwa wieczory sylwestrowe urządzone przez artystów teatru »Bagatela«, w których gościnnie wystąpią p. Józefa Borowska i pp. Ciesielscy.

Z TEATRU »NOWOŚCI«. Dziś we środę operetka Falla »Słowik hiszpański«. We czwartek premjera operetki »Urszula«. W głównych rolach wystąpią pp. Czernekówna, Weissowa, Pilarski, Kaczorowski, Koszutski, Ciesielski, Jankowski i inni. W akcie II balet »Służba tańczy«.

WIELKA REDUTA SYLWESTROWA pod kierownictwem baletmistrza Józefa Ciesielskiego odbędzie się w sobotę 31 bm. w salach Starego Teatru. Na redutcie, urozmaiconej licznemi niespodziankami, obowiązuje strój wieczorowy, pożądane są maski. Początek punktualnie o godz. 12 w nocy.

TYLKO DWA WIECZORY SYLWESTROWE PIKUSIA odbędą się w sobotę 31 bm. w Starym Teatrze, a to pierwszy o godz. 7½ wieczór, drugi o godzinie 9½ w nocy. Z Pikusiem, najznakomitszym dziś humorystą polskim, wystąpi szereg ulubieńców naszego miasta i tak pp.: M. Korabianka, Hanka Ordónówna, Czesław Kaden, Kaczorowski, E. Karasiński, W. Wróblewski i balet. Bogaty i urozmaicony program obejmuje aktualności, wesołe piosenki, dialogi i sketsche. Sprzedaż biletów u Braci Lipskich, Sławkowska 8.

REPERTUARY:

MIEJSKI TEATR IM. SŁOWACKIEGO:
Środa, 28 bm.: »Brzydki Ferrante«.
Czwartek, 29 bm.: »Straszne dzieci«.
Piątek, 30 bm.: »Straszne dzieci«.
Sobota, 31 bm.: »Sąsiadka«.

MIEJSKI TEATR: OPERA I OPERETKA:
Środa, 28 bm.: »Baron Kimmel«.
Czwartek, 29 bm.: »Baron Kimmel«.

TEATR »BAGATELA«:
Środa, 28 bm.: »Przeszła bez śladu«.
Czwartek, 29 bm.: »Przeszła bez śladu«.
Piątek, 30 bm.: »Przeszła bez śladu«.
Sobota, 31 bm. o g. 8 wieczór: »Wieczór Sylwestrowy«, o godz. 11 w nocy: »Noc Sylwestrowa«.

TEATR »NOWOŚCI«:
Środa, 28 bm.: »Słowik hiszpański«.
Czwartek, 29 bm.: »Urszula«.
Piątek, 30 bm.: »Urszula«.
Sobota, 31 bm. o godz. 3½ po poł.: »Urszula«, wieczór o g. 7½ »Urszula«, o godz. 11: »Noc szalona«.

† Czesław Makowski

Warszawa, 27 grudnia. (PAT). Dnia 25 b. m. zmarł w Warszawie artysta-rzeźbiarz, Czesław Makowski.

Jeden z najbardziej utalentowanych polskich rzeźbiarzy, twórca około 1.600 medaljonów, w których odtworzył plastycznie całą niemal Polskę kulturalną na przełomie dwóch stuleci, pozostawia trwały pomnik swojej działalności. Z fanatyczną wprost gorliwością jeździł ś. p. Makowski po całej Polsce, zbierając modele do swojej galerji płaskorzeźb, w których utrwalił rysy najwybitniejszych w Polsce ludzi, polityków, działaczów, literatów, malarzy, muzyków i artystów dramatycznych. Specjalista w modelowaniu plastyliną, z przedziwnem podobieństwem utrwalał rysy portretowanych ludzi. Znaczną część medaljonów i portretów w płaskorzeźbie przeznaczył ś. p. Makowski dla Muzeum Narodowego w Krakowie i dla muzeów w Warszawie i we Lwowie. Będzie to najcenniejszą i jedyną w swoim rodzaju pamiątką po tym utalentowanym artyście, zapisującą imię jego w rzędzie dobrze sztuce polskiej i społeczeństwu zasłużonych.

Ludowcy przeciw min. Michalskiemu

Lwowski organ P. S. L. »Kurjer Lwowski« zamieszcza w numerze świątecznym informacje, zwracając się w sposób gwałtowny przeciw min. Michalskiemu. Korespondent warszawski »Kurj. Lw.« utrzymuje, że prez. Ponikowski »toleruje min. Michalskiego dla świętego spokoju« i że jeżeli co doprowadzi »**do poważnego przesilenia gabinetowego,** to w pierwszym rzędzie osoba p. Michalskiego«. Głosy krytycyzmu w stosunku do p. Michalskiego mnożą się — zdaniem korespondenta — nietylko na lewicy(?) i w centrum, lecz odbijają się także na terenie Zjednoczenia Ludowego.

(Widocznie Piastowcy nie mogą min. Michalskiemu darować uchwalenia daniny i radziby pozbyć się ministra, który nie ulega ich partyjno-klasowym wpływom. Tego pobożnego życzenia Sejm jednak nie zdaje się podzielać. — Przyp. red.)

LICZBA OFICERÓW MARYNARKI WOJSKOWEJ W POLSCE.

Warszawa, 28 grudnia (Tel. wł.) W związku z organizującą się marynarką wojskową w Polsce, ustalono ogółem dla wszystkich gatunków służby w tym zakresie około **200 oficerów,** z których tylko 32 zajętych będzie w centrali warszawskiej. Przy ustalaniu korpusu oficerskiego polskiej marynarki wojskowej kierowano się przedewszystkiem względami **jak najdalej idącej oszczędności.**

POŻEGNANIE POSŁA SZAROTY W WIEDNIU.

Wiedeń, 27 grudnia (PAT). Na cześć posła polskiego dra Szaroty, który opuszcza Wiedeń we czwartek, kanclerz austrjacki Schober wydał onegdaj obiad, w którym wzięli udział wybitni przedstawiciele wiedeńskiego świata politycznego. Dzisiaj poseł francuski Leffere urządził przyjęcie na cześć dr Szaroty.

Koledzy posła Szaroty żegnali go uroczystą kolacją i wręczyli mu piękny upominek. Delegacja kolonji polskiej w Wiedniu z byłym ministrem dr Twardowskim na czele, wręczyła posłowi Szarocie adres opatrzony podpisami członków kolonji. W przemówieniu swojem podniósł dr Twardowski zasługi posła, położone dla państwa polskiego i dla polonji wiedeńskiej.

O JAWORZYNĘ.

Sprawę Jaworzyny **poruszono na konferencji ambasadorów w Paryżu,** co było poniekąd niespodzianką dla stron interesowanych. Rada orzekła, że o ile Polska i Czecho-Słowacja nie dojdą do porozumienia przed dniem 15 stycznia, to wejdzie w życie poprzednia decyzja Rady, **przyznająca kraj sporny Czecho-Słowacji.** Dzięki lojalności, z jaką poseł czesko-słowacki w Paryżu interwenjował łącznie z posłem polskim, Rada zgodziła się pozostawić stronom termin 6-miesięczny. Możliwe, że układy w sprawie Jaworzyny toczyć się będą **w Warszawie.**

Podział Górnego Śląska

Katowice, 27 grudnia (AW). Komisja robotnicza wylicza, że po delimitacji w powiecie bytomskim przypadnie **Polsce 144.000,** a Niemcom 63.000 mieszkańców. Friedrichshütte **przypadnie Polsce z 19.000,** a Niemcom miasto Bytom z 54.000 mieszkańców. Z powiatu zabrskiego **otrzyma Polska 56.000,** a Niemcy 121.000 mieszkańców, z powiatu tarnogórskiego **Polska 59.000,** Niemcy 28.000 mieszkańców. Ogółem więc z powyższych powiatów **dostanie Polska 278.000,** a Niemcy 266.000 mieszkańców.

Mocą uchwały Rady ambasadorów wszystkie huty prażenia blendy i huty wytapiające surowy cynk **znalazły się na terytorjum przyznanem Polsce,** a jedynie trzy mniejsze walcownie blachy cynkowej są po stronie niemieckiej. Jednakże położenie przemysłu cynkowego po stronie niemieckiej **nie jest dla Polski dogodnem,** a to mianowicie z tego powodu, **że kopalnie kruszców cynkowych nie przypadły Polsce w całości.** Tymczasem cynkownie potrzebują poważnej ilości kruszców cynkowych i tak że kopalnie nie były w stanie pokryć zapotrzebowania cynkowni górnośląskich. Dowóz cynku z zagranicy stale wzrasta. W roku 1908 sprowadzono rudy cynkowej 45.644 ton, a w r. 1912 już 91.587 ton. W przeciągu czasu od r. 1908—1912, cynkownie górnośląskie zużyły ogółem 365.407 ton rudy zagranicznej, czyli 17 proc. ogólnej liczby zużytej przez cynkownie górnośląskie. Największa kopalnia rudy cynkowej w Bleiszlej przypadła Niemcom. Szyby, zdobywające rudę cynkową w tej kopalni, znajdują się na terytorjum polskiem, ale poważna część pokładów rudy znajduje się pod powierzchnią, przyznaną Niemcom w obrębie gminy Rozbark.

Delegaci niemieccy byliby nam ustąpili pola cynkowego w Bleiszarlej w zamian za Kuźnice Rudzkie w powiecie zabrskim, gdzie 3.000 Polaków oświadczyło się za Polską, ale delegacja polska na tę zamianę nie przystała.

WYKRYCIE MAGAZYNÓW BRONI.

Katowice, 27 grudnia (PAT). Komisja międzysojusznicza dokonała dnia 24 bm. szeregu **rewizji u znanych prowokatorów niemieckich w Gliwicach.** Skonfiskowano liczny materjał obciążający oraz pewną ilość broni. Podczas rewizji w zakładach fabrycznych Hulczyńskiego (Niemca) znaleziono **wielkie ilości granatów ręcznych.**

NOWA NOTA KOMISJI REPARACYJNEJ.

Berlin, 27 grudnia (PAT). Komisja reparacyjna wystosowała dnia 25 bm. do rządu niemieckiego nową notę, która **żąda przyśpieszenia odpowiedzi** na ostatnią notę w sprawie reparacji. Nota wskazuje na **następstwa, jakie mogą Niemcy spotkać w razie niezapłacenia styczniowej raty.**

Aprobata wyniku plebiscytu w Szopronju

Budapeszt, 27 grudnia (AW). Międzynarodowa komisja jenerałów i Rada ambasadorów w Paryżu **aprobowały wynik głosowania w Szopronju i przyznały w myśl układu weneckiego obszar ten Węgrom,** które obejmą go w posiadanie **w dniu 1 stycznia 1922 r.**

Różne wiadomości polityczne

»TIMES« O SPRAWACH POLSKICH. »Times« wyraża w artykule wstępnym uznanie dla traktatu, zawartego między Polską a Czechosłowacją. W innym artykule »Times« wyraża uznanie, że jenerał Żeligowski ustąpił miejsca wysoce ukwalifikowanemu administratorowi cywilnemu, aby uniknąć w ten sposób pozorów presji wojskowej przy wyborach, które będą obecnie dobrym wyrazem samostanowienia ludności.

NOWY PREMJER KOWIEŃSKI. Na stanowisko premjera ministrów rządu kowieńskiego został mianowany dr Żaunius, dotychczasowy przedstawiciel Litwy w Rydze, gdzie przebywał od stycznia 1920 roku. Żaunius, należący do stronnictwa socjalistycznego, zachowywał zawsze na tem stanowisku najściślejszy kontakt z przedstawicielstwem niemieckiem i na terenie Litwy starał się wszelkiemi siłami propagować i forsować ideę małego związku państw bałtyckich, to jest związku bez udziału Polski. W całej swojej działalności okazał się Żaunius zdecydowanym germanofilem.

PIERWSZE POSIEDZENIE IX. KONGRESU SOWIETÓW odbyło się w dniu 23 b. m. Na porządku dziennym kongresu miała być rozpatrywaną sprawa wewnętrznej i zewnętrznej polityki Rosji sowieckiej. Na kongres przybyło 1.400 delegatów, w czem 1.296 komunistów i 104 bezpartyjnych.

POWRÓT ROSJI DO STAREGO SYSTEMU. Dnia 1 stycznia 1922 roku wchodzi w życie w Rosji sowieckiej nowy regulamin wojskowy, oparty na służbowym regulaminie przedwojennym. Osobnem rozporządzeniem Trocki przywraca w całej pełni dawną władzę dowódców wojsk wszelkich stopni, usuwając w cień rady żołnierskie. Wszelkie próby interwencji ze strony rad żołnierskich uważane będą w przyszłości za bunt i jako takie ścigane przez sądy wojenne.

KONGRES FRANCUSKICH KOMUNISTÓW. (AW). Z Marsylji donoszą, że odbył się tam kongres komunistów francuskich przy udziale 350 delegatów. Odczytano pismo Wydziału wykonawczego trzeciej moskiewskiej międzynarodówki, w którem sowiety potępiają odstępców i wzywają wszystkich komunistów do kontynuowania przygotowań w celu wywołania wszechświatowej rewolucji komunistycznej.

O traktat handlowy z Austrją

I.

Umowa handlowa, którą zawarliśmy z Czechosłowacją, wymaga koniecznie uzupełnienia umowy handlowej z dzisiejszą Austrją. Jest to o tyle koniecznem, że państwo nasze znajduje się w żywych stosunkach handlowych z tem państwem, i że Wiedeń pozostał dotychczas centrum handlu międzynarodowego, główną, powiedzmy, arterją, przez którą płyną nasze stosunki handlowe z zachodem. Ale obok tego przedstawia dla nas Austrja odpowiednią siłę odbiorczą naszych artykułów eksportowych, jak również my przedstawiamy odpowiednią siłę importową artykułów, produkowanych w Austrji. W r. 1921 wzmógł się nawet nasz handel z Austrją dość silnie w stosunku do r. 1920, i o ile chodzi o ogólny obrót handlowy, w ilości ton podany, to przywóz z Austrji w pierwszem półroczu 1921 r. doszedł już do 88.22 proc. przywozu z 1920 r., zaś wywóz do 97.7 proc. ogółu wywozu z Austrji z r. 1920.

Nie jesteśmy na razie w możności podać wartości pieniężnej tego obrotu handlowego, sam jednak fakt wzrostu tonażu poucza nas, że stosunki handlowe są dość żywe, aby je można ująć w obopólnie wiążący traktat handlowy. Ciekawą jest rzeczą, w jakich artykułach wzajemny ten obrót handlowy występuje. Abstrahując od faktu stwierdzającego, że Austrja dzisiejsza jest obok Rumunji i Stanów Zjednoczonych trzecim krajem, który nam największe ilości żywności i artykułów spożywczych dostarczył w I półroczu r. 1921, musimy stwierdzić że Austrja w tym okresie czasu najpoważniejsze ilości surowców od nas sprowadziła i to ogółem 151.717 ton na ogólną ilość 506.865 ton wywiezionych surowców, w czem węgla i brykietów około 132.089 ton, obok tego 9013 ton ropy nieczyszczonej, stanowi skutkiem tego po Czechosłowacji najpoważniejszego odbiorcę ropy. Z surowców roślinnych wywieziono do Austrji w głównej mierze drzewo, z surowców zwierzęcych puch i pierze, włosy i szczecinę, wełnę owczą, te jednakowoż w mniejszej ilości. Dość wysoko reprezentuje się nasz wywóz cementu, z chemicznych artykułów wywóz soli potasowych, z wyrobów drzewnych wyroby ciesielskie, bednarskie i mebli, oraz wyroby korzykarskie. Jako najważniejszy artykuł eksportowy występują obok ropy nieoczyszczonej przetwory naftowe, bo na 97218 ton wywieziono w I półroczu 1921 r. do Austrii 29042 ton, a ze smarów na 24715 ton 10061 ton.

O ile jednakowoż nasza cała siła eksportowa obraca się około wymienionych artykułów, o tyle jako kraj importujący wszelakiego rodzaju artykuły w niejednem zdani jesteśmy na przywóz z Austrji. Tak sprowadziliśmy w okresie sprawozdawczym r. 1921 — 226 ton bawełny i około 732 ton odpadów bawełnianych, następnie garbniki i odpadki, z Austrji największą ilość soli organicznych (45 ton), największą ilość wełny owczej (899 ton), dla przemysłu zaś chemicznego 1323 ton soli potasowych, następnie siarkę, największą ilość magnezytu i talku, grafit, łupki i kamienie bitumiczne.

Z półfabrykatów, w skład których wchodzą celuloid, asfalt, materjały farbiarskie, masa papierowa, przędza i t. p., konkuruje Austrja z wszystkiemi innemi krajami, w szczególności z Czechosłowacją i Niemcami. Bardzo poważnie przedstawia się przywóz wyrobów gotowych, bo poza Czechosłowacją w drugiem miejscu Austrja największy wywóz wykazuje około 42.083 ton, to jest 24.25 proc. ogólnego przywozu wyrobów gotowych w I. półroczu roku 1921. Z tych fabrykatów przysłała nam Austrja klej, gąbki, około 2.092 ton skóry gotowej, dalej wyroby skórzane, około 139 ton azbestu, 441 ton szkła, fajanse i porcelanę, dalej kwasy siarczane, azotowe solne, a w największej ilości mydła. Ogromnie ważny jest przywóz środków leczniczych. Obok Czechosłowacji, występuje Austrja wobec nas z wyrobami metalowemi, jak z żelazem sztabowem (3.609 ton), z szynami kolejowemi, przesyłając nam również cynk, aluminjum i inne metale nieszlachetne, dalej różnego rodzaju wyroby z żelaza lanego, tłoczonego, konstrukcje żelazne, poważną ilość drutu, gwoździ, wyroby nożownicze, rzemieślnicze, te ostatnie w ilości 1.028 ton, największą ilość maszyn, parowozów, obok Stanów Zjednoczonych największą ilość wagonów towarowych, następnie silniki parowe, około 1.098 ton przedmiotów przemysłu elektrotechnicznego, turbiny i t. p.

Również co ciekawe pierwsze miejsce zajmuje Austrja w wywozie do nas maszyn rolniczych, maszyn do pisania, rowerów (1.428 ton); z tkanin zaś tkaniny bawełniane 1.221 ton, wełniane, jedwabne, galanteryjne i t. d.

Dr Norbert Salpeter.

Miljonówka

Przy ostatniem ciągnieniu 4% pożyczki premjowej w Warszawie wylosowano

Nr. 1,370.274.

Numer ten wysłany był do sprzedaży oddziałowi P. K. K. P. w Częstochowie.

Dział ekonomiczny

* CZŁONKOWIE RADY KOLEJOWEJ. Dzienniki warszawskie donoszą, że dotychczas, oprócz wymienionych przez nas poprzednio, wybrani zostali, jako członkowie Rady kolejowej z grupy miast: inżynier Piotr Drzewiecki, dr Roman Stupnicki, Józef Neumann, Jan Kanty Federowicz, inżynier Henryk Suchowiak, Antoni Wittig, Jan Ursyn-Niemcewicz; jako zastępcy członków: Stanisław Libicki, inżynier Gerson Praszkier, inżynier Edwin Hauswald, inżynier Józef Śaro, Władysław Kontrowicz, inżynier Eustachy Oziemblo i Leopold Dmowski.

Z grupy organizacyj gospodarczo-społecznych, jako członkowie: Tadeusz Epstein, Ludwik Tenner, dr Michał Lisocki, Janusz Czarliński, Jerzy Lempicki, Leon Wasserberger, Tomasz Kociatkiewicz, dr Ignacy Wygard, dr Józef Berlinerblau, inżynier Ludwik Pannenko, Jerzy Gościcki, Hipolit Wąsowicz, Władysław Jaruzelski, i Romuald Mielczarski; jako zastępcy członków: inżynier Franciszek Gross, dr Stanisław Rittel, Leon Czarliński, Czesław Buza, Adam Krzyżanowski, Stefan Zieliński, Kazimierz Siokowski, inż. Marjan Szydłowski, inż. Tadeusz Ordyński, inżynier Zygmunt Przyrembel, Władysław Grabski, Mieczysław Porowski, Tadeusz Niedzielski i Stanisław Tor.

Pełny skład państwowej Rady kolejowej ogłoszony będzie około połowy stycznia 1922 r.

* CENA ZAPAŁEK. Polski Związek właścicieli fabryk zapałek ogłasza:

»Z powodu podwyższenia akcyzy, fabryki, należące do polskiego Związku właścicieli fabryk zapałek, z dniem 1 stycznia 1922 roku podwyższają cenę skrzyni zapałek, zawierającą 5.000 pudełek, z 39.000 na Mkp. 44.500, loco wagon stacja załadowania, czyli cena pudełka w sprzedaży hurtowej wynosić będzie marek 8.90.

* OCHRONA ZNAKÓW POMIAROWYCH. Minister spraw wewnętrznych rozesłał do wszystkich wojewodów okólnik w sprawie ochrony znaków pomiarowych. Na całym obszarze państwa rozsianych jest około 50.000 punktów stałych, stanowiących podstawę wszelkich prac pomiarowych, topograficznych i geograficznych. Wartość tych punktów ze stanowiska praktycznego i materjalnego interesu państwa przedstawia sumę kilkudziesięciu miljonów marek. Wobec tego minister zwraca uwagę wojewodów na to, iż punktów takich nie wolno właścicielom nieruchomości pod żadnym względem usuwać, niszczyć, ani też przenosić na inne miejsce bez wiedzy i współdziałania ministerstwa robót publicznych, ewentualnie podwładnych urzędów.

* WYROBY ZAWODOWEJ SZKOŁY HAFCIARSKIEJ Z MAKOWA NA WYSTAWIE W »INTERNATIONAL-INSTITUTE, W CARNEGIE HALL«, W PITTSBURGU. Za pośrednictwem konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w Ameryce, zostały przewiezione przez konsula w Pittsburgu, dra Kurnikowskiego, i wystawione w Instytucie międzynarodowym w Carnegie Hall okazy hafciarskie zawodowej szkoły hafciarskiej z Makowa, i, jak donosi konsul, »przyczyniły się w znacznej mierze do podniesienia wystawy w dziale wyrobów polskich«.

Okazy te wszystkie zostały przez Polonię amerykańską w Pittsburgu zakupione, a po zamknięciu wystawy, która trwała od 19 października do 20 listopada b. r., nawiązano dalsze stałe stosunki między zawodową szkołą hafciarską w Makowie a Instytutem międzynarodowym w Ameryce.

* PROJEKT WOLNEGO PORTU PRZEMYSŁOWEGO W GDAŃSKU. »Gazeta i Dziennik Gdański« donosi, że z ramienia Izby handlowej w Gdańsku wypracowany został projekt wolnego portu przemysłowego w Gdańsku na wzór innych portów bałtyckich, jak: Szwecji, Finlandji, Estonji i Łotwy. Wolne porty przemysłowe odznaczają się tem, że przedsiębiorstwa przemysłowe, leżące w ich obwodzie, nie mają żadnych trudności celnych, przerabiając surowce i fabrykaty. Projekt został przedłożony senatowi.«

* TOWARY, KTÓRE NIE MOGĄ BYĆ IMPORTOWANE NA UKRAINĘ. Pierwszy wszechukraiński zjazd pracowników komisarjatu handlu z zagranicą przyjął decyzję, według której poniżej wskazane towary nie mogą być zakupywane, oraz importowane z zagranicy na Ukrainę: 1) przedmioty zbytku, 2) przedmioty szkodliwe dla zdrowia, na przykład wszelkie narkotyki, 3) trunki wyskokowe, 4) broń palną i proch i 5) towary kosmetyczne. Następujące towary mogą być zakupywane jedynie za pozwoleniem Ludowego Komisarjatu handlu z zagranicą: 1) lokomotywy, 2) wagony, 3) wszelkiego rodzaju maszyny: motory, silniki, samochody i t. d, 4) warsztaty, 5) skomplikowane narzędzia rolnicze, 6) urządzenia fabryczne i 7) lekarstwa.

* POŁOŻENIE APROWIZACYJNE W ROSJI zaczyna stawać się katastrofalne wskutek kryzysu transportowego. Na stacjach kolejowych w Syberji leży przeszło 10 miljonów pudów zboża. Między Nowonikołajewskiem a Omskiem stoją tysiące wagonów, naładowanych żywnością, których niepodobna ruszyć z miejsca wobec braku opału, potrzebnego do uruchomienia parowozów.

Według »Economiczeskoj Żyzni«, wzrosły w Rosji sowieckiej w ciągu ostatniego tygodna ceny o 45 procent. Cena maksymalna mąki pszennej wynosi 1,200.000 rubli za pud. Funt masła kosztuje 75.000 rubli, zaś funt cukru 90.000 rubli. W rzeczywistości ceny są o wiele wyższe.

Z TARGOWICY KRAKOWSKIEJ. Na targ od 17 do 23 bm. spędzono bydła rogatego 975, cieląt 892, owiec i kóz 10, nierogacizny 913, razem 2790 zwierząt. Płacono za jeden cetnar metryczny żywej wagi: buhaje od 11.300 do 21.700 mk.; woły od 12.600 do 22.500 mk.; krowy od 7.800 do 18.400 mk.; jałownik od 9.900 do 22.100 mk.; cielęta od 16.000 do 21.500 mk.; nierogaciznę od 24.000 do 46.500 mk.; bitej wagi nierogaciznę od 36.000 do 61.000 mk. Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano: na konsumcję miejscową 2666 sztuk; na konsumcję innych gmin kraju 124. W porównaniu ze spędami w przeszłym tygodniu było więcej 176 sztuk bydła i 261 cieląt, zaś 12 baranów i 504 nierogacizny mniej, czyli 79 sztuk mniej. Nierogacizna przeważnie I klasy.

Wiadomości giełdowe

GIEŁDA WARSZAWSKA. Listy zastawne 4½% ziemskie za 100 marek wart. kuponu 90, 89'50.

2. Waluty: Dolary St. Zjed. gotówka trans. 3000—3050—3025, franki francuskie gotówka trans. 238—238'50, sprzedaż 238'50, kupno 237, funty szterlingi gotówka trans. 12525—12600, sprzedaż 12600, kupno 12500, Belgja czeki trans. 225—227, Nowy York czeki trans. 3025—3020, sprzedaż 3020, kupno 2975, marki niemieckie czeki trans. 16'45, sprzedaż 16'25, kupno 16, gotówka trans. 16'75, Gdańsk czeki trans. 16'47, korony austr. czeki trans. 53—51, sprzedaż 51, kupno 50'50.

Akcje: Kredytowy warszawski 2750—2800, Lilpop-Rau-Loewenstein 2925—2950—2940, Rudzki I—II em. 1950—1940—1950, Starachowice 3900, Tow. zakł. żyr. 54000, Borkowski 1140, Bracia Jabłkowscy 1125—1100 Ostrowieckie zakłady 4575—4600, Bank zjedn. ziem polskich 950—960, Przemysł drzewny i handel 1350—1400.

GIEŁDA WIEDEŃSKA. Renta majowa 127, austr. renta koronowa 129, renta lutowa 130, węg. renta koronowa 1650, losy tureckie 32000, priorytety kolei południowej 14950, Anglobank 18300, Bankverein 7430, Bodenkredit 11600, austr. Zakład kredytowy 9975, Bank depozytowy 3400, Laenderbank 30400, Merkury 5400, Unionbank 5800, Bank obrotowy 3830, Živnostenska 30500, Kolej północna 305.000, Lwów-Czerniowce 23.800, Koleje austr. 39.300, Kolej południowa 13.300, Alpiny 55.600, Berg und Huetten 110.000 Krupp 22.800, Huta Poldi 34.600, Praskie tow. przem. żel. 103.000, Rima 27.800, Skoda 40900, Zieleniewski 12000, Apollo 38.000, Fanto 90.000, Gal. Karpaty 120.000, Schodnica 89.600, Siersza 17200.

Kursa dewiz: Amsterdam 211.950, Zagrzeb 2123, Belgrad 8440, Berlin 3172, Bruksela 48280, Budapeszt 928'50, Chrystjanja 90975, Kopenhaga 116.475, Londyn 24240, Medjolan 25490, Nowy York 5773, Paryż 45980, Praga 7997, Sofja 3945, Sztokholm 142.470, Warszawa 190—192, Zurych 112.975, dolary 5693, belgijskie 42780 bułgarskie 3695, duńskie 115.275, marka niemiecka 3147, angielskie 23840, francuskie 45380, jugosłowiańskie tysiączki niestemplowane 8390, norweskie 90075, holenderskie 209.950, polskie 185—187, rumuńskie 4270, szwedzkie 141.170, szwajcarskie 111.975, czeskie 7927, węgierskie nowe emisje 958'50, włoskie 24990, hiszpańskie 84460.

GIEŁDA PRASKA. Berlin 37'60, Warszawa 2'30—2'90, marka niemiecka 37'60, marka polska 2'10—2'70.

GIEŁDA SZWAJCARSKA. Londyn 21.46, Paryż 40'80, Berlin 2'75, Nowy York 513, Medjolan 22'75, Praga 7'10, Budapeszt 0'82, Zagrzeb 2, Warszawa 0'18 Wiedeń 0'19, austr. stempl. 0'11

Końcowe kursa: Berlin 2'90, Holandja 187'75 Nowy York 513, Londyn 21'48, Paryż 40'90, Medjolan 22'75, Bruksela 39'10, Kopenhaga 102'50, Sztokholm 127'50, Chrystjanja 80'50, Madryt 76'50, Buenos Aires 170, Praga 7'10, Budapeszt 0'82, Zagrzeb 2, Warszawa 0'18 Wiedeń 0'19, austr. stempl. 0'11.

* CZARNA GIEŁDA W WARSZAWIE. Z Warszawy telefonują nam: Na wczorajszej czarnej giełdzie płacono: dolary 3000, marki niemieckie 16,70, franki francuskie 235, funty szterlingi 12.500, sto rubli w złocie 143.000, 1 rubel srebrny 770, 1 rubel bilonem 320.

MARKA POLSKA W BUDAPESZCIE. Markę polską notowano oficjalnie w Budapeszcie 19'50—20'50.

* OGRANICZENIA W OBROCIE GIEŁDOWYM WE WŁOSZECH. »Giornale D'Italia« zapowiada zakaz handlu terminowego papierami państwowemi i ruchomemi walorami na giełdzie włoskiej, w celu zapobieżenia spekulacji zniżkowej.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI.
NAKŁADEM
WYDAWNICTWA „NOWEJ REFORMY“
Spółki z ogr. odp.

Nadesłane.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od Redakcji).

Pani z lepszego domu poszukuje pokoju przy starszych osobach, najchętniej na prowincji. Zgłoszenia przyjmuje Administracja „Nowej Reformy" pod **„B. 17"**. 6718

Epokowy wynalazek

nadający się do masowego wyrobu (miljardowy interes), niezbędny dla podróżujących, tani i łatwy w produkcji, został już zgłoszony w urzędzie patentowym w Polsce. — Poszukuję spólnika i kapitału dla zgłoszenia za granicą. — Pisemne zapytania o informacje posłać do Administracji „Nowej Reformy" pod **„Epokowy wynalazek"** z propozycją wysokości kwoty, jaka byłaby na ten cel dysponowaną, i z dokładnem podaniem adresu. 6714

Ze składów do dostarczenia:

Motory benzynowe 4, 6, 8, 12, 20 HP
Motory ssąco-gazowe 12, 18, 25, 50 HP
Maszyny do obróbki drzewa
Maszyny do obróbki metali
3 gatry
Lokomobile parowe 15, 25, 35, 45, 65, 120 HP
4 duże młocarnie
Maszyny rolnicze
50 wialni do zboża
2 prasy do słomy i siana
3 pary walców młyńskich
6 par kamieni młyńskich
Winda motorowa
Parkieciarka
Urządzenie cegielni
6 cyrkularek
3 prasy do metali
4 kotły różnej wielkości
Maszyny parowe 6, 25, 35, i 1000 HP
4 cylindry mączne 6674
25 gniotowników
60 sieczkarń dwunożowych
4 dynamomaszyny
5 motorów elektrycznych i t. p.

„PION"

Zakłady przemysłowe
Lwów, Lwowska 48, telef. 476.

Stenotypistkę

stenografującą biegle po niemiecku, z poprawną korespondencją polską, przyjmie zaraz większe biuro handlowe. Zgłoszenia pod **„M. B. 4."** do biura ogłoszeń Stattera, ulica Grodzka 13. 6698 2 2

Pani, znająca się na szyciu, poszukuje zajęcia w lepszym domu, najchętniej na prowincji; ewentualnie może pomóc przy kuchni. Zgłoszenia pod **„Z. 17"** przyjmuje Administracja „Nowej Reformy". 6719

Absolwent prawa i filozofji, rutynowany nauczyciel, przyjmie lekcje za wynagrodzeniem ewentualnie za odnajęcie pokoju z kuchnią bez mebli. Zgłoszenia pod **„Dobry wynik"** przyjmuje Administracja „Nowej Reformy". 6710

Zawiadowiec drzewny

znający zawód gruntownie, potrzebny za dobrą zapłatą do kupowania wszelakich okrąglaków w Małopolsce (dawnej Galicji). — Zgłoszenia: Jos. Mikl, Holešov, Morawa, Čsl. Republika. 6820 2 3

Kamieniec w Katowicach, w Mysłowicach na Górnym Śląsku, sprzeda Biuro „Uczciwość", Kraków, Podwale 3. 6701 2 3

Do PP. właścicieli

i kierowników drukarń! Polak fachowiec, przyjmuje zlecenia zakupu maszyn i przyborów drukarskich. **K. Szecc, Wiedeń XI, Kegergasse 3.** 6681

20 hektarów

gruntu pod Krakowem do sprzedania tylko rolnikowi. Zgłoszenia pod **„Rolnik"** przyjmuje Administracja „Nowej Reformy". 6640 4 0

Pocztówki świąteczne i noworoczne, kalendarze tygodniowe, blokowe (3 wielkości), portfelowe oraz pugilaresowe, mały, poleca Skład papieru i galanterji **Michał Słomiany**, Kraków, ul. Sławkowska l. 24. 6273 0 10

„Matura"

Kraków, ul. Grodzka 32, II p.

Informacje ustne i zapisy osobiste w szkole, ul. Grodzka 60, parter, od g. 3—7 po poł. (z wyj. niedziel i świąt). Kierownik fachowy przyjmuje od g. 5—6 po poł.

P. T. Wojskowi, Urzędnicy, oraz osoby z prowincji przygotowują się szybko i dokładnie zapomocą wykładów pisemnych, sporządzanych przez fachowych profesorów, do matury oraz wszelkich egzaminów. Jedyna **tego rodzaju instytucja w Polsce.** Żądajcie bezpłatnych prospektów. 4810 15 0

POLONISTY

6689 2 2

z ukończonem wykształceniem wyższem do klasy VII. i VII., oraz nauczyciela **fizyki** poszukuje od stycznia 1922 roku.

8-KLASOWE GIMNAZJUM ŻEŃSKIE
E. Wolfsonowej w Łodzi, ulica Zawadzka L. 23.
Informacyj udziela również p. Fleszner, Kraków, Wielopole 22.

Pierwszorzędne metalowe **ŻARÓWKI ELEKTRYCZNE**
(oszczędnościowe) we wszystkich typach.
ZASTĘPSTWO i stale bogato zaopatrzony SKŁAD
Henryk Dortheimer, Biuro techn. i elektrotechn. **Kraków, św. Tomasza 8,**
Sprzedaż tylko hurtowna. 5389 11 16

FABRYKA MASZYN ROLNICZYCH „ODLEW"

6495 5 5

Kraków, Grzegórzki

przyjmuje wszelkie roboty w zakres odlewnictwa wchodzące, naprawy motorów wybuchowych, oraz roboty stolarskie i tartaczne po cenach najniższych.

PRAWDZIWE

MYDŁO OGÓRKOWE

do wydelikacenia i upiększenia twarzy
Dra IHNATOWICZA
Wszędzie do nabycia. 4184 24 0

ZARZĄD POLSKIEGO ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW METALOWYCH

zawiadamia w myśl art. 30 statutu Związku, że **we wtorek dnia 10 stycznia 1922 r. o godz. 7½ wiecz.** w lokalu Związku (ul. Chmielna 2, m. 5 w Warszawie) odbędzie się

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie

członków — z następującym **porządkiem dziennym:**

1) Zatwierdzenie protokółu Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 20 maja 1921 r.;
2) Sprawa składek członkowskich za rok 1921;
3) Wybór komisyj związkowych na rok 1922;
4) Sprawy bieżące;
5) Wnioski członków.

O ile powyższe Zgromadzenie Walne nie dojdzie do skutku z powodu nieobecności liczby członków z dostateczną ilością głosów, **następne Zgromadzenie Walne** na podstawie art. 35 statutu **odbędzie się we wtorek dnia 17-go stycznia 1922 r. o godzinie 7 wieczorem** i będzie prawomocnem, bez względu na liczbę głosów członków obecnych. 6723

Polski Związek przemysłowców metalowych.

Dyrektor zarządzający: **S. J. Okolski.** Prezes Zarządu: **Stan. Lubomirski.**

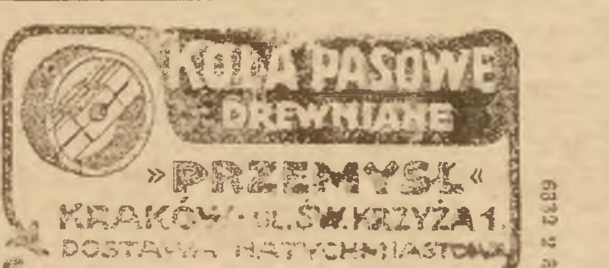
L. 4314/21 6721

KONKURS.

Inspektorat szkolny w Końskich (ziemia Radomska) nada posady nauczycieli szkół powszechnych od dnia 1-go stycznia 1922 r. kandydatom(tkom) kwalifikowanym lub z ukończoną szóstą klasą szkoły średniej.

Udokumentowane podania nadsyłać należy bezzwłocznie do Inspektoratu szkolnego w Końskich.

Inspektor szkolny:
Dr Tadeusz Mendrys.

6832 2 8

Wytwory chemiczne

Morgenstern et Co.

Wiedeń I., Landskrongasse 4 Telefon 66641

polecają wszelkie chemikalja, szczególnie dla przemysłu skórnego: 6726

siarczek sodowy, antychlor, sól glauberską i t. d.

Oddział papierowy: szara tektura i wszelkie rodzaje papiera

RUR ŻEBROWYCH

własnego wyrobu, dla celów ogrzewalnych, suszni, jak również chłodni dostarczy:

Fabryka maszyn firmy „PION" Zakłady przemysłowe
Lwów, Lwowska 48 6673 Telefon Nr 4-7-6

Absolwent filozofji udziela lekcyj matematyki, fizyki, logiki i psychologji uczniom szkół średnich i przeprowadza repetytorja maturyczne z matematyki, oddzielnie i zbiorowo. Pomyślny skutek gwarantowany. — Zgłoszenia pod **„Gwarancja"** przyjmuje Administracja „N. Reformy". 6651 3 3

Poznańczyk, wytrawny gospodarz-rolnik, w średnim wieku, poszukuje posady administratora lub samodzielnego rządcy od 1-go kwietnia na ordynarję. Polecić może firma Br. Krasicki, Kraków, ul. Gołębia 16. 6662 3 3

Maszyny stolarskie, frezka, taśmówka, cyrkularka, żelazne w dobrym stanie, sprzeda Hurtownia, ul. [illegible] 5. Wiadomość od 12½—1½. 668

RESTAURACJA i KAWIARNIA Marji Wejnarowskiej

w Krakowie, przy ul. św. Marka l. 23,

wydaje obiady z trzech dań po 140 Mk, kolacje od 75 Mk, oraz śniadania. — Wszystkie potrawy na naturalnych tłuszczach. Kuchnia domowa pod własnym zarządem. Lokal otwarty od godz. 7 rano do 10 wieczór. 6604 2 3

Poleca się P. T. Publiczności.

Rządca dóbr, lat 37, kawaler, energiczny, rzeczowy, szumienny, dobry gospodarz, poszukuje posady samodzielnej przez firmę Br. Krasicki, Kraków, Gołębia 16. 6661 3 3

Fraki

na zabawy wypożycza Markus Gisser, krawiec męski, [illegible] 6679 3 2

PAPIERY LISTOWE

pocztówki artystyczne, albumy, ramki, portfele, karty do gry, poleca **skład papieru i galanterji MICHAŁ SŁOMIANY Kraków, ul. Sławkowska 24** [illegible] 19 30

Słuchacz

kursu abiturjentów Akad. handlowej w Krakowie, poszukuje posady biurowej na godziny przedpołudniowe. Posiada kilkoletnią praktykę w instytucji przemysłowej. Zgłoszenia pod **„Sumiennego"** przyjmuje Administracja „Nowej Reformy". 4021

Pantofle bardzo piękne, własnej produkcji, sprzedaje najtaniej Hurtownia, Gołębia 5, od g. 9—2. 6685

TORBY PAPIEROWE

w różnych wymiarach, oraz 6036 0 10

TOREBKI APTECZNE

i papier do pakowania
(najlepszy gatunek i najlepsze wykonanie) poleca
M. Schönwetter, fabryka torebek papierowych
Kraków-Podgórze, ulica Lwowska L. 26.

CENY ZNIŻONE! CENY ZNIŻONE!

WĘGLA GRUBEGO

kostki, orzecha, pospółki i miału ze Śląska dostarcza natychmiast wagonami

Dom handlowy „ENERGJA" Spółka z ogr. odp.
Kraków, ulica Grodzka L. 51. Telefon 1351. 6665 3 3

RAYMOND POINCARÉ

b. prezydent Rzeczypospolitej francuskiej

Geneza wojny światowej

(Les origines de la guerre)

nakładem Stowarz. przyjaciół Francji w Krakowie.

Skład główny: 6445

GEBETHNER & WOLFF.

BANK MAŁOPOLSKI S. A. W KRAKOWIE

Rynek główny L. 25.

Podwyższenie kapitału akcyjnego z sumy Mp. 112,000.000 na Mp. 200,200.000

przez emisję nowych 315.000 sztuk akcyj po Mkp. 280·— imiennej wartości·

Walne Zgromadzenie akcjonarjuszy Banku Małopolskiego w Krakowie uchwaliło dnia 25-go czerwca b. r. podwyższenie dotychczasowego kapitału akcyjnego z sumy Mkp. 112,000.000·— na Mkp. 200,200.000·—, przekazując Radzie zawiadowczej określenie terminu, oraz ustalenie szczegółowych warunków dla emisji tychże akcyj.

Na podstawie tego upoważnienia uchwaliła Rada zawiadowcza podnieść kapitał akcyjny Banku o Mkp. 88,200.000·— przez emisję nowych sztuk 315.000 pełnowpłaconych akcyj po Mkp. 280·— imiennej wartości.

Objęcie większości nowo wydać się mających akcyj zostało już z góry zapewnione, a na pozostałą resztę rozpisuje się po myśli uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonarjuszy z dnia 25 czerwca b. r. i na zasadzie postanowienia p. Ministra skarbu oraz p. Ministra przemysłu i handlu z dnia 21 listopada 1921 r., zamieszczonego w Nrze 270 »Monitora Polskiego« z dnia 26 listopada 1921 r.

SUBSKRYPCJĘ

na następujących warunkach:

1) Dotychczasowym akcjonarjuszom przyznaje się prawo pierwszeństwa do poboru nowych akcyj w ten sposób, że **za dwie dawne akcje pobrać mogą jedną nową.**

2) **Przy korzystaniu z prawa poboru** należy przedłożyć dawne akcje lub kwity tymczasowe, które zostaną zaraz zwrócone po uwidocznieniu na nich wykonanego prawa poboru.

3) **Prawo poboru wykonane i zgłoszone być może najpóźniej do dnia 15-go stycznia 1922 r. pod rygorem utraty tego prawa.**

4) **Kurs emisyjny nowych akcyj wynosi Mkp. 475·— dla dotychczasowych akcjonarjuszy, wykonujących prawo poboru, zaś Mkp. 500·— dla nowych akcjonarjuszy.**

5) **Przy zgłoszeniu uiścić należy** gotówką całą cenę kupna wraz z 6% odsetkami od ceny kupna od dnia 1 lipca 1921 do dnia wpłaty.

6) **Repartycję nowych akcyj** przeprowadzi Dyrekcja banku według swego swobodnego uznania.

7) **Nowe akcje wydane będą** w swoim czasie akcjonarjuszom po zawiadomieniu o przydziale akcyj i po skonfekcjonowaniu sztuk za zwrotem potwierdzenia kasowego na uiszczoną wpłatę.

8) **Na wypadek nieprzydzielenia akcyj** bank zwróci wpłaconą kwotę wraz z odsetkami, w wysokości 4%.

9) **Nowe akcje uczestniczą w zyskach Banku** począwszy od dnia 1 lipca 1921 r.

10) **Zgłoszenia subskrypcyjne na nową emisję akcyj przyjmują do dnia 15 lutego 1922 r.** następujące instytucje:

w Krakowie: Bank Małopolski, Rynek główny L. 25; Filja Polskiego Banku Krajowego; Filja Banku Handlowego w Warszawie;
w Warszawie: Oddział Banku Małopolskiego, ul. Marszałkowska 154; Bank Handlowy w Warszawie; Bank dla handlu i przemysłu;
we Lwowie: Oddział Banku Małopolskiego, ul. 3 Maja 10; Polski Bank Krajowy; Oddział Banku dla handlu i przemysłu; Oddział Banku Dyskontowego Warszawskiego;
w Poznaniu: Bank Związku Spółek Zarobkowych; Polski Bank Handlowy; Bank Przemysłowców; Oddział Banku Handlowego w Warszawie;
w Łodzi: Oddział Banku Małopolskiego, ul. Moniuszki 4;
w Tarnowie: Oddział Banku Małopolskiego, ul. Krakowska 8;
w Stanisławowie: „ „ „ ul. Sapieżyńska 10
w Rzeszowie: „ „ „ ul. Jagiellońska 3;
w Bielsku: „ „ „ ul. Kolejowa 8;
w Zakopanem: „ „ „ ul. Krupówki 38;
w Katowicach: „Deutsche Bank", Filja w Katowicach; Spółka Komandytowa „Feige et Co.";
w Królewskiej Hucie: „Oberschlesischer Bankverein";
w Wiedniu: Powszechny Austrjacki Zakład Kredytowy Ziemski; Austrjacki Zakład Kredytowy dla handlu i przemysłu";

6444 4 5

W Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska L. 13. — Redaktor Drukarni L. K. Górski